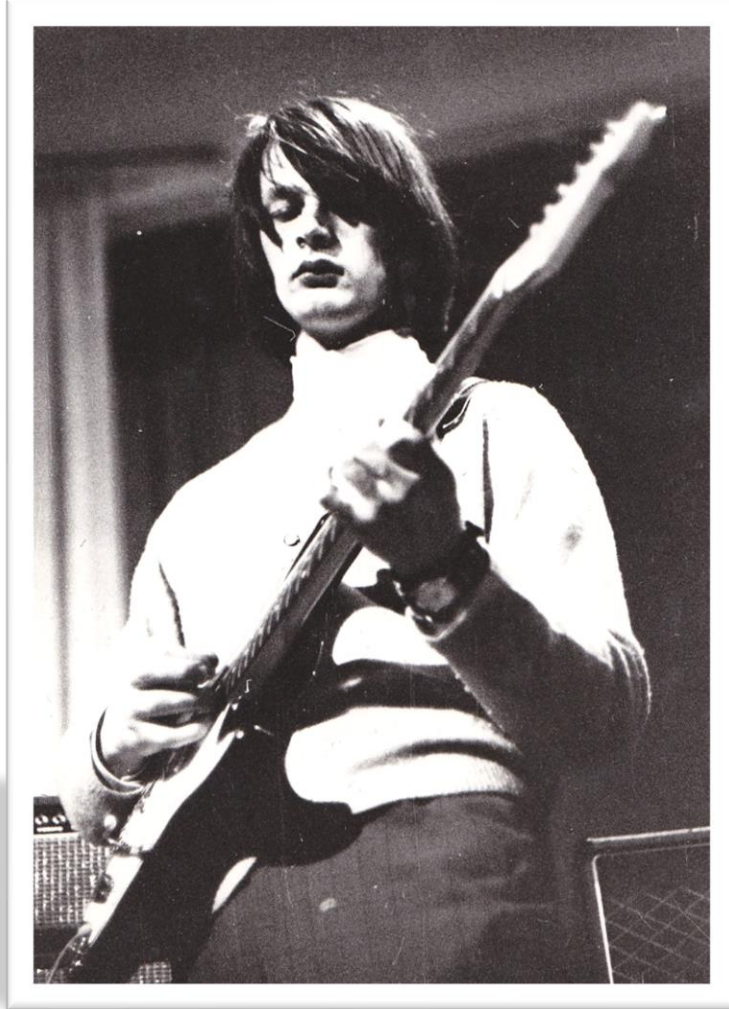

KEIKALLA

VEIJO KINNUNEN – KITARA

Veijo vuonna 1969 (Kari Keiskin Yhtye)

1960- ja 1970-luvuilla nuoruutensa parhaimmat vuodet eläneet saivat kokea valtavan muutoksen musamaailmassa. Tarkoitin sellaisia henkilöitä, joiden päivittäiseen elämänrytmiin oman ikärakenteen suosima musiikki poikkeuksetta kuului muodossa, jos toisessa. Selkeytettäköön näkökulmaa muutamalla esimerkillä. Spotnicks, Shadows, Animals, CCR, Beatles, Rolling Stones, Fleetwood Mac, Jimi Hendrix, Led Zeppelin, Deep Purple, Jethro Tull, Santana, Free, jne., joiden tuotantoa myös paikalliset bändit tarjosivat kuulijoilleen. Puhumattakaan niistä tuhansista sävelmistä, joita soittajapolvet siihen mennessä olivat nuorisolle esitelleet eri vuosikymmenten aikana. Koska valtaosalla ei yksinkertaisesti ollut varaa lähteä katsastamaan näitä originaaleja, olivat nämä paikalliset siinä mielessä erittäin arvokkaassa asemassa tämän musiikkikulttuurin eteenpäin viemisessä alueellamme. Näiden suurten mullistusten aikaansaama liikehdintä molemmin puolin estradia oli valtava. Hienot muistot ja kokemukset ovat monelle jääneet noilta vuosikymmeniltä niin voimakkaina sielun syövereihin, että useat, niin soittajat kuin ns. musadiggarit painottavat edelleen suurin kirjaimin sitä, että noihin aikoihin mennessä oli aikaansaatu niin paljon hienoa musaa, joten on aivan sama, vaikka muuta ei enää tehtäisikään. Niin paljon on tässä materiaalissa soitettavaa ja kuunneltavaa edelleenkin. Paikalliset orkesterit ja solistit vetivät magneetin lailla nuorisoa puoleensa tähän tarkoitukseen valjastettuihin paikkoihin. Kuten olemme sittemmin huomanneet, on vauhti tällä sektorilla kiihtynyt entisestään ja tavat muuttuneet niin paljon, että sen aikaista musiikin suurkuluttajakuntaa hirvittää. Samaan tahtiin on suljettu tai purettu tuolloin suuressa suosiossa olleet

KEIKALLA

kokoontumistilat, nuorisoseuraintalot ja kesäiset tanssilavat. Kouluilla järjestetyt konvat ovat niin ikään enää vain muistoja.

Suuri oli muutos myös näillä musiikillisia nautintoja tarjoavilla soittajilla ja heidän silmikön takaa asiaa tarkastellessa voidaan seuraavien tarinoiden ajatelmiin yhtyä suurta kunnioitusta tuntien. Näin muistelee Lohtajalta kotoisin oleva kitaristi Veijo Kinnunen omaa matkaansa soiton ja soittamisen parissa, joka tapahtui juuri noina aikoina jatkuakseen näihin päiviin saakka. Moni soittaja löytää näistä tarinoista yhtäläisyyksiä omalla taipaleellaan sattuneisiin tapahtumiin. Ei tarvitse kuin muuttaa henkilöiden ja paikkakuntien nimet, niin jo tuntuu, kuin istuisi itse tarinassa eli unessa (Sitting In A Dream). Näissä kertomuksissa kuultaa rakkaus lajiin parhaimmillaan ja on oiva esimerkki niin nykyisille kuin tuleville soittajan aluille, joiden matka ei ole kunnolla vielä alkanut.

Jarski (2017)

FANERILANDOLA & THE TVEATLES

Tämä tarina kertoo harrastuksistani vanhimmasta. Tästä tarinasta ei löydy analysointeja omasta eikä kavereiden soittotaidosta. Löytyy eräänlainen palapeli, jonka palaset löysivät paikkansa. Sitkeyttä löytyi ja myös uskoa siihen, mitä olimme tekemässä. Tämä tarina ei ole valmis, ei koskaan tule olemaankaan. Muisti on instrumentti, jota on kohdeltava hellän kärsivällisesti ja sen jälkeen vielä kysyttävä kaverilta, miten se olikaan?

Kolmivuotiaana sain huuliharpun. Sitä vinguttelin aina kun aikaa oli. Eihän se yksi harppu kauaa kestänyt. Onneksi olivat niin halpoja, että sain aina uuden, kun vanha kului puhki. Huuliharpun, varsinkin duuri -virritteisen soitto on periaatteessa hyvin yksinkertaista ja helppoa. Ne kappaleet, jotka sillä voi soittaa, tulevat melkein itsestään muutama ajan kuluttua. Voi rinnastaa viheltämiseen. Kun melodian osaat, voit sen myös viheltää. Vaikeudet astuvat kehiin oikeastaan vasta siinä vaiheessa, kun aletaan puhua huuliharpun "soittamisesta". Sen ajan, kun harppu oli hiljaa, loilottelin kaiken maailman iskelmät ja virret kovalla äänellä kuuluville. Siskot olivat hyvänä apuna siinä, että naapuritkin kuulivat. Vanhempi veljeni Vilho oli hankkinut jostain mandoliinin, joka vuosikaudet lojui nurkissa, kieliä poikki sieltä täältä. Joskus sitä joku aina kilisteli. Eksyi se minunkin käsiini luiskahtaen hyvin äkkiä pois ja kaapin päälle.

Musiikin kuuntelu oli vähäistä, koska radiot olivat ilman ulaa, kuuluvuus oli heikkoa. Se mitä sieltä kuului, ei lähentänyt ainakaan minua musiikkia harrastamaan. "- Kuulemme seuraavat neljä tuntia Väinö Raition alttoviululle säveltämiä muunnelmia opus numero kolmen johdannosta. Tuomas Haapanen soittaa säestäjänä Gerda Weneskoski." Vielä pahempaa! "- Nyt laulaa Anna Mutanen suomalaisia kansanlauluja, säestäjänä Pentti Koskimies. Ohjelma koostuu kahdesta puolentoista tunnin lähetysjaksosta. Tauolla Ulla Katajavuori esittää kanteleella Karjalaisen hevosenlaukan kolmelle kielelle". Ei silloin ollut kuin lauontain toivotut levyt tai oikeastaan vasta sen viimeiset parikymmentä minuuttia.

Kaksi tapausta on jäänyt pysyvästi mieleen. Eräänä lämpimänä kesäpäivänä, taisin olla viiden tai kuuden vanha, jytistelivät Niemi-Pesolan Kalervo ja Sointu BMW -merkkisellä moottoripyörällä vanhanpaikan kartanolle. Jo tuo riitti nostamaan pienen pojan pulssin hurjiin lukemiin ja paras oli vasta tulossa. Kalervo kaivoi pyörään köyttämät levysoittimen, vahvistimen ja kaiuttimen esille, asensi ne pikkutuvan eteen pihalle. Kuunteluelämys oli niin valtava, ettei pienen pojan elimistö sitä oikein kestänyt, kuume kaatoi muutamaksi päiväksi vuoteeseen. Kappaleista jäi mieleen ainakin kisas, kisas. Taisi olla nuoren Junkkarisen kappale, josta vain muutama sana jäi elämään – "näätkö tähtien lentävän taivaalla, kuinka vinhasti kiitävät ne".

Toinen tapaus, joka myös kaatoi sänkyyn, oli tivolin tulo Hollihaan kedolle. Siitä kohistiin useita päiviä ennen. Tytöt ja Vilho kävivät siellä jo lauontaina, kertoivat pyhänä mitä olivat nähneet. Sinne oli päästävää. Äyvän (isä) ja äitin kanssa kävelimme kirkolle. Muistan että pää meni heti pyörälle, kun astuin teltojen

KEIKALLA

muodostaman kehän sisälle. Keskellä pyöri iso karuselli. Neekeriorkesteri soitti esiintymislavalla, ihmisiä oli paljon liikkeellä. Vaikutteita tuli niin paljon, etten ehtinyt niitä käsittelemään. Jo pelkkä karuselliin katsominen sai voimaan pahoin. Neekereitten lopetettua tuli tauoilla levymusiikkia kaiuttimista. Imatran Inkeri jäi korvaan. Jäi niin paljon, että kun aamuyöstä heräsin kuumeisena, soi tuo kappale päässä. Kun oksennus tuli, soi Imatran Inkeri yhä. Pari päivää meni sängyssä tätä tapausta nollatessani.

Kun muutimme tänne Pörkkiöön, muutti maniskakin mukana. Eräänä päivänä, kun olin tapani mukaan "sairas", - hmm - ja poissa koulusta, otin soittimen esille. Ajattelin, onhan kumma, ettei tuosta jotain ääntä lähde. Seikkulassa oli kitara, ja pieni ukulele. Olin niitä joskus näppäillyt, ja korvaan oli tarttunut kahden eri kielen välinen melodia, joka muistutti Marina, Marina, Marina -kappaleen kolmatta ja neljättä säveltä. Näille äänille viritin maniskan. Musiikin teorian mukaan "h – es – g – h". Virityksessä ei ollut mitään järkeä, mutta saatoin sen tehdä aina uudelleen, jos meni vireestä. Jonkinlainen perusta oli siis luotu, tuollaisen ahaa elämyksen kautta. Aloin tapaila melodioita tuolla virityksellä. Ei ollut vaikeaa, kun alkuun pääsi. Silloin otin periaatteeksi, että soitan sen, minkä osaan viheltää, siis klassinen korvakuulosoittaja.

Jonkin aikaa maniska jaksoi viehättää. Viikko-lehdessä oli Oy Estinin mainos Landola kitarasta, osamaksulla. Samassa mainoksessa oli Karl-Olof Finnbergin kitarakurssi. Siihen aikaan markat olivat markkoja, pennejä ei vielä ollut käytössä. Kuukausimaksu oli viisisataaseitsemänkymmentä markkaa, samoin käsiraha, johon lisätty kaksisataamarkkaa postikuluja. Minulla oli parituhatta markkaa säästössä, mutta loput kolmetuhatta vielä tiellä tietymättömällä. Tilasin kitaran! Kotona en uskaltanut puhua mitään. Odotus oli pitkä. Lähdimme Kannukseen kylään, jossa Hakasalon Pentillä oli loistavaääninen kitara ja höylysti antoi kokeilla. Viritykseen se kokeilu meinasi tökätä, mutta kolmos- ja kakkoskieleltä löysin tutun sävelparin. Olin painellut alussa hampaat irvessä mandoliinin korkealla olevia kieliä, joten tämän kitaran otelauta tuntui soittavan aivan itsestään. Joopa joo. Pentti katseli vähän aikaa touhuja, ja tokaisi - tua.. pojalle pitää ostaa kitara. Olin pudota tuoilta, kun äyvä kertoi Leenan hakeneen kitaran jo postista. Lappu oli tullut juuri ennen Kannukseen lähtöä. Olivat tienneet koko ajan suunnitelmistani ja se paljastui, kun Leena sisko kertoi ihmetelleensä Viikko-lehdestä puuttuvaa ilmoitusta. Siitä arvanneet. Nyt tuli kiire kotiin. Kotona odotti kolmion muotoinen pitkulainen pahvilaatikko aukaisijaa. Tämä laatikko toimi kitaran pussina sen koko minulla olon ajan. Aukaisin kiihtyneessä mielentilassa laatikon. Se tuntui oikealta soittimelta, vaikka ei ollut fanerilandolaa kummempi. Kotona lupasivat maksaa osamaksut kerralla. Näin säästyneet valuutat sijoitin heti Finnbergin kitarakurssiin. Kerran kuukaudessa tuli oppivihko. Kurssi oli hyvä. Antoi hyvän sointuopin. Jopa minä ymmärsin sitä. Kitara oli kovassa käytössä ja käyttö koveni, kun ensimmäinen kurssivihko tuli. Rippikoulu jatkui talvella. Siellä kerroin Niemelän Karille ja Seikkulan Mikolle harrastuksestani. Pojat olivat salamana koulun jälkeen Pörkkiössä. Ei kestänyt monta päivää, kun Oy Estin Ab sai kolme kitaratilausta lisää. Karille yksi, Mikko ja Karhulan Kyösti tilasivat samalla.

Keväällä oli jo jokainen saanut sormenpäät siihen kuntoon, että se väistämätön "perustetaan orkesteri" - lause heitettiin ilmaan. Mikko ja Kyösti, joiden itsekritiikki oli tunnetusti korkealla tasolla, sanoutuivat irti ajatuksesta. Karin kanssa aloimme treenaamaan. Emme tienneet yhteissoitosta mitään. Kumpikaan emme olleet nähneet ikinä, miten kitaraa soitetaan. Finnberg kyllä huolehti siitä, että aloin oppia sointuja, mutta mitä niillä tehdään. Se oli hämää, kunnes eräänä iltana Kari alkoi tapaila tuttua sävelmää "pois pois, painukaa pois". Kari käytti paljon tyhjiä kieliä, kun haki kappaletta. Sattumalta Finnberg oli aloittanut sointujen opettamisen G duurista eikä C:stä ja sattumalta painoin G duurin soinnun alas ja limpautin kieliä kun Kari soitti. Siinä se oli! Jokin vaisto sanoi, ota nyt se toinen sointu, jonka Finnberg oli opettanut, D7. Tunne oli mahtava. **Me osaamme soittaa yhteen!** Nopeasti kappale alkoi hioutua kuunneltavaan (varaus) kuntoon. Sattuma sekin, että tämä biisi on niitä, joissa on vain kaksi sointua. Onneksi, koska kolmatta en ollut vielä ehtinyt opetella. Se kolmas, neljäs jne. tulivat vähitellen käyttöön. Lumipallo oli lähtenyt liikkeelle, eikä sitä pysäyttäisi enää mikään. Biisejä alkoi löytyä, joihin nuo Finnbergin soinnut sopivat. Yleensä niin, että hain itse kappaleen, jota viheltämällä tapailin ja sointuja kitaralla korvakuulolla. Karin kanssa sitten sovittelimme palaset yhteen. Hän oppi nopeasti. Intoa kun oli, soivat kitarat melkein kaikki vapaa-ajat. Jälkeenpäin olen verrannut tätä meidän oppimistekniikkaa tietokoneiden käyttöön. Kun koneet tulivat, olivat ne melkein tyhjiä ohjelmista. Ensimmäiset käyttäjät joutuivat luomaan itse ohjelmapohjat koneisiin. Samoin

KEIKALLA

jouduimme me luomaan omat pohjat soitolle. Tästä oli jonkin verran hyötyä keikkahommissa, kun tuli solisteja, joita piti säestää. Useilla ei ollut kunnan papereita, näyttämöt olivat pimeitä, enkä muutenkaan olisi niistä papereista paljoa saanut irti. Tällöin oli parasta turvautua korvakuuloon. Siitä yli, missä aita on matalin. Finnbergin kurssi tuki tätä opettelua. Hänen sointuoppinsa oli yksinkertainen, helposti tajuttava. Näin loimme pohjan, jolla saattoi säestää useimmat esitetyistä biiseistä. Myönnettäköön, että pelkkää nuotinlukua olisi pitänyt kehittää jo silloin enemmän. Vähitellen alkoi mieli tehdä sähkökitaraa. Vuonna 1963 tuli televisio keittiön nurkkaan. Sieltä onnistuin joskus bongaamaan jonkun soittamassa kitaraa. Nyt se oli jo tutun näköistä puuhaa, mutta fanerilandola ei enää vastannut tarkoitustaan.

Palolan Lassekin innostui soitteluun, tosin omaa kitaraa hänellä ei ollut. Kävi meillä vain limputtelemassa. Aloin houkutellessa Lassea ostamaan Landolan. Vähitellen hänen kotiväkensäkin tuli siihen tulokseen, että kitara on pojan saatava. Sovimme hinnaksi neljäkymppiä, (neljätuhatta markkaa). Kympin kitaran arvo oli pudonnut noiden vuosien aikana. Tämä ja hanttihommissa tienattu (tekivät yhteensä satavisikymmentä markkaa) taskussa matkustin Kokkolaan ensimmäiselle (niistä lukemattomista) soittovehkeen ostomatkalle. Kokkolassa oli kaksi liikettä, jotka pitivät itseään musiikkikauppoina. Soitin ja adio Ristirannankadulla ja Musiikki-Aitta Isollakadulla. Musiikki-Aitta pisti ensimmäisenä silmään, kun kävelin linja-autoasemalta keskustaa kohti. Hintatasosta en tiennyt tuon taivaallista. Astuin liikkeeseen sisään. Rauman Aulis oli myymässä. Oli siellä asiakkaitakin, täysin outoja, mutta jo muutaman vuoden kuluttua hyvin tuttuja. Katselin seinällä riippuvia soittimia ja niihin ripustettuja hintalappuja. Joissakin oli aivan tähtitieteellisiä lukuja. Sitten huomasin siellä halvemmassa päässä orvon näköisen yksimikkisen, tavasin kitaran nimen lapaan painetusta tekstistä – Klira, hinta satakaksikymppiä. Pienen ja siron näköinen soitin, jonka erikoisuutena oli karhennettu muovipäällyste. Tein heti kaupat. Kotona aloin tarkastella lähemmin ostostani. Kitarassa oli volume- ja tonenappulat sekä yksinkertainen mikrofoni. Heikkous, joka paljastui myöhemmin ja teetti paljon työtä, oli 3-napainen DIN-liitin. Otelauta oli varmaan nykymittapuunkin mukaan hyvä ja Landolaan verrattuna erinomainen. Tuntui mahtavalta räpistellä heikkoäänistä lankkua. Tämä ei häirinnyt muita. Lasse haki Landolansa pois. Vähän oli haikea olo ja jälkeensä kaduttanut. Olisi se ensimmäinen soitin saanut jäädä kotiin. Vilhokin oli hakenut mandoliininsa jo aiemmin. Ajatteli kai, että kun nuorempi velikin oppi jotain, oppisi myös hän. Kari meni aivan mykäksi, kun tuli seuraavan kerran Landolansa kanssa harjoitteluun. Huonosti Klira ja Landola soivat yhteen, koska Klirasta ei kuulunut mitään faneerikopan räminän läpi. Asia oli selvä, Karin olisi ostettava myös sähköinen lankku! Kitaran mukana oli tullut pätkä johtoa, jonka toisessa päässä oli Kliraan sopiva kolmipiste. Tulin hyvin tutuksi tuon saksalaisperäisen liitinsysteemin kanssa. Toisessa päässä ei ollut mitään. Meidän radio ei sisältänyt sisään menoa. Isolla-Nevalla oli iso Fenno ularadio, jossa takana kaksi reikää sisään menona. Eräänä iltana matkustin polkupyörällä Kliran kanssa Isolle-Nevalle. Eskon avustamana kytkimme kitaran noihin sisään menoihin. Luunvärisiä näppäimiä radiossa painelemalla löytyi kanava, joka oli tuolle sisään menolle tarkoitettu. Silloista tunnetta on vaikea kuvailla. Sanat eivät siihen riitä. Siinä syntyi päätös vahvistimen hankkimisesta. Nyt oli laitekierre alkanut. Kari oli jotenkin ihmeellisellä konstilla saanut palkallista työtä Niemelän isossa maatalossa. Joutui raatamaan orjan lailla, mutta niin oli pojalla eväät taskussa kitaran oston. Se tiesi jälleen matkaa Musiikki-Aittaan. Karilla olikin iso tukko rahaa. Kent oli siihen aikaan muotikitara, Hagströmin tehtaan tuote. Kenttiä oli kahdenlaisia, kaksimikkisiä ja kolmimikkisiä. Kari osti kaksimikkisen, jossa oli yllättävän ohut kaula.

Alviirteen Meripaviljonki oli suosittu tanssipaiikka kesäisin. Rippikoulusta päästyämme aloimme kulkea siellä lauantaisin. Orkesterit olivat enimmäkseen Keski- ja Eteläpohjalaisia. Etelä-Pohjanmaalta olivat Amarni, Heikki Reinin yhtye, Amor, Raimo Erkinheimon yhtye ja Esko Alasihdon yhtye. Esko soitti haitaria ja Kyöstin mielestä hänen oikean käden työskentely näytti enemmän nyrkkeilytä näppäinten kanssa. Keski-Pohjanmaalta olivat Valto Tuohiojan yhtye, Tauno Kiviahon yhtye, Paul Witickin yhtye ja Alpo Ylitalon yhtye. Kitarat näissä yhtyeissä loistivat poissaolollaan. Tauno tosin komppasi persoonallisella tyylillään. Mutta ei siitä kannattanut oppia ottaa. Enkä siihen olisi kyennytkään. Amorissa oli lakatun värinen puoliakustinen, mutta vähässä käytössä oli sekin kitara. Tuohiojassa soitti legendaarinen Simojoen Jukka, "tuhannen soinnun mies". En tosin koskaan onnistunut kuulemaan kunnolla Jukan soittoa. Hänellä oli niin surkea vahvistin, ettei loistava kitaristi päässyt oikeuksiinsa. Yksi syy Alviirteellä kulkemiseen oli nähdä, miten

KEIKALLA

kitaraa oikein soitetaan. Se toive ei toteutunut, joten eräänä lauantai-iltana sanoin Karille vähän ääntäni korottaen (silloin ei vielä tarvinnut huutaa eikä karjua saadakseen äänensä kuuluviin orkesterin melun yli). Seisoimme orkesterikaiteen edessä: - Seuraavan kerran kun tuun tänne lavalle, tuun tuon kaiteen tuolle puolelle, tai en tuu ollenkaan.

Olimme lauantai-iltana 14. helmikuuta 1963 tapamme mukaan vintillä treenaamassa, kun Vilho pölähti paikalle. - Tulukaas kantahan! Menimme vähän ööksi, mutta seurasimme perässä. Commerin perällä oli sähköisiä vahvistinlaitteita perä täynnä! Kaksi kaiutinkaappia ja Woima vahvistin. -Nämä ovat Karhin Kalastusseuran laitteet. Lions Klubi vuokrasi ne. Voitta soittaa näillä huomisaamuun asti. Sitten haen ne jääkiekko-ottelun selostusta varten. Tuohan oli lottovoittoakin suurempi asia. Sähkömiehenä Vilho kytki kitarat Woiman sisään menoihin. Eihän siinä paljoa säätöjä ollut mutta meille se riitti. Soitimme koko yön, mikä oli omiaan nostattamaan vahvistinkuumeen meihin ja viimeistään nyt oli selvää, että vahvistimiin olisi saatava rahat, vaikka kiven alta. Parkkuuhommia oli siihen aikaan tarjolla kiitettävästi. Vielä eivät Zetoreihin kytketyt parkkuukoneet olleet ehtineet näille seuduille. Meillä oli oma savotta Surmapörkkiön kankaalla. Sain parkata ne lateet vahvistinrahoiksi. Kaksi ja puolisataa siitä kertyi. Olimme jo vanhoja tekijöitä Kokkolan musiikkiliikkeissä. Myös Soitin ja Radio Kronqvisteineen ja Fordelleineen oli tullut tutuksi. Mutta Musiikki-Aitassa oli Dynacord -merkkinen laatikko, joka sopisi budjettiin. Hain sen heti, kun tili oli ladottu kouraan. Vahvistin oli pieni ja sisälsi yhden, vajaa kymmentuumaisen kaiuttimen. Saksalaista tuotantoa. Eikä mitään tietoa liitinstandardeista, joka myöhemmin paljastui vahvistimen eduksi. Ääni oli kirkas, kuulas, joten kokoonsa nähden hyvä vahvistin, siis hyvä ostos. Molemmat kitarat kytkettiin Dynacordiin, alkoi varsinainen orkesterisoitto. Dynacord oli kerran todella lujilla. Kytkimme siihen Kyöstin ja Karin Kentit, minun Kliran ja kaiken päälle Karhulan Tarmon Landola basson. Hyvin kesti ja hyvin kuului. Totesimme kuitenkin, ettei tällainen vahvistin tuleviini keikkakäyttöihin sovellu. Sain ison parkkausurakan Lankilan Väinöltä. Laani oli Pisilän Isolla-Nevalla. Se oli tuottoisaa puuhaa. Keräsin muutamassa viikossa kuusisataa markkaa, jotka vein Soitin- ja Radioon. Kun isomman vahvistimen kuume oli iskenyt, olin kierrellyt molemmissa liikkeissä. Soitin ja Radiossa oli silmiini osunut oikea keikkavahvistin, Davoli -merkkinen. Kysyin Fordellilta oliko siinä kaiku ja tremolo? - Siinä on kaikki, tuli vastaus. Fordell ei ollut omalla alalla tiskin takana. Hän oli klassisen musiikin soittaja, ja säveltäjä. Hänellä oli yhteyksiä muihinkin säveltäjiin, kai Teoston kautta. Topi Kärjen nuottikopiot hän kerran antoi minulle. Siinä oli Kärjen uusinta tuotantoa käsin kirjoitettuna. En niitä hyödyntänyt. Kokkolareissuja tuli lisää. Maleksimme, "me soittajat" liikkeissä tuntikausia kuunnellen "muusikoiden" juttuja. Kiviahon Tauno tuli nopeasti tunnetuksi, samoin Alapo (Alpo Ylitalo). Mukana oli nuoruuden hulluutta. Davoli maksoi viisisataa markkaa. Ostin sen. Kaikua siinä ei ollut! Laatu oli hyvää, ääni syvä ja voimakas. Karille olin myynyt Dynacordin. Davolissa oli nykyaikaiset piikkikytkennät. Klira alkoi myös tuntua heppaselta. Soitin ja Radiossa olin nähnyt Landolan lankkukitaran! Se oli kaksimikkinen, komeasti lakattu. Lisää pantaveihti hommia ja hain kitaran itselleni. Klirasta sain kai jotain vaihdossa. Tähän väliin on mainittava, että Kyösti oli myös siirtynyt sähkökitarakantaan. Ensin sininen yksimikkinen Klira ja sen jälkeen samanvärinen kaksimikkinen Kent somisti Järvelän tuvanseinää. Eikä niitä siellä seinällä annettu pitkiä aikoja riippua. Kyösti soitteli myös ahkerasti.

Palolan Keijo oli hurahtanut rumpujen maailmaan. Itsestään selvyys oli, että Keijosta rumpali. Eräänä iltana pidimme ensimmäiset "bändiharjoitukset". Ei Keijolla rumpuja ollut, mutta pitkältä vintiltä löytynyt Marke -keksilaatikko sai toimittaa rummun virkaa. Kepit hän oli hankkinut Kokkolasta. Tästä Marke -laatikosta Kari näki etiäisen: - Ajatelkaa pojat, jos joskus voimma tuumata - Muistattako silloin vinttikamarissa ko Keijo panttäs Marke -laatikoon, ja nyt oomma täsä? Tämän etiäisen Kari muisti, kun tuli nuorena poliisina kuuntelemaan Vaasan Kauppaopistolle, kun soitimme siellä Jukka Kuoppamäen kanssa. - Mähän sanoin siellä vinttikamarissa silloin ettei se tähän jää. Keijon mukana harjoituksiin tuli Orjalan Pentti. Pentistä tekisimme basistin. Kyösti ja Mikko puuhastelivat vielä kotona. Mikolla oli myös vaihtunut kitara, Framus -merkkiseen, komeaan puoliakustiseen kolmimikikkiseen. Bändi oli Mikonkin tähtäimessä. Oikea tanssipurukka. Lukkarilan Heikki, jäätyään pois Tuohiojasta alkoi Shellin Mikon kanssa kerätä porukkaa itsensä ja Mikon ympärille. Myös meillä alkoi olla selvät suunnitelmat kasassa. Pentti siis basisti, Kari olisi soolokitari, Keijo rumpali, ja minä komppaisin. Suunnistimme porukalla Kokkolaan, Pentti ei vähään tyytynytkään, osti Fenderin vahvistimen ja punaisen Kentin basson. Keijo kokoili rumpusatsin vähän

KEIKALLA

vaatimattomimmista osasista. Lefiman virvelin muistan. Saunakamariin raivasimme harjoittelutilan. Siitä tulikin legendaarinen paikka. Pentti ei koskaan ollut soittanut bassoa, joten työskarkaa riitti. Onneksi olimme kaikki niin alussa, että jokaisella oli tekemistä itsensä kanssa. Mutta vaikeinta oli Pentillä. Kyösti kävi muutaman kerran kuuntelemassa, taisi soitellakin aina silloin tällöin. Senkin huomasimme, että kun Köpi otti joskus basson käsiinsä, alkoi Kentistä löytyä oikeita bassoääniä.

Legendarinen treenikämpä on edelleen pystyssä

Nopeasti Pentti tajusi, ettei hänen soittonsa valmistuisi, Kyösti teki tarjouksen Fenderistä ja Kentistä, jotka vaihtoivat omistajaa. Me vaihdoimme basistia ja homma alkoi sujua. Kyöstin sointupohja oli vahva, otimme molemmat biisejä ylös, niitä vähiä mitä radiosta kuului. Kyösti hankki sitten levysoittimen ja mahdollisuudet kappaleitten kopiointiin paranivat.

Puhelinoperaattoreiden painajainen

Kännyköistä ei kukaan edes uneksanut tuohon aikaan. Kuitenkin viestimiä tarvittiin. Me ratkaisimme pulman vetämällä puhelinvian Järvelästä Pörkkiöön. Samalla tavalle vedimme lankayhteydet Isollenevalle ja Sarvikankaalle. Kaiken kaikkiaan tuota lankaa taisi tulla vedettyä viitisen kilometriä yhteensä. Siihen aikaan alkoivat kiekkovalintaiset puhelimet tulla Lohtajalle, ja veivikoneet jäivät työttömiksi. Nämä käyttöön saatuamme toimivat ne erinomaisesti kotitekoisten linjojen päissä. Hyödynsimme puhelimia biisien sorvaamisessa. Kyösti otti kappaleen ylös levyiltä. Soitti puhelimella soinnut ja melodian kulun. Melodian taisi huudella vain että: - paina geehen, sitte aahan, takasi geehen, jne. ja aina välillä luuri levysoittimen kovaääniseen. Näin kului monta sunnuntaipäivää rattoisasti ja illalla meillä oli biisi opeteltavaksi saunakamarissa.

Syrjähyppy

Ennen kuin aloimme tällä porukalla säännölliset harjoitukset, huomasin lehdessä pienen ilmoituksen, jossa haettiin kitaran soittajaa Kokkolaan. Silloin ei ollut puhelimia, joten lähetin postikortin, että olisin kiinnostunut. Vastaus tuli pian ja treffattaisiin linja-autoasemalla. Davoli ja Landola mukana painelin Kankaan autoon. Kokkolassa odotti pojanhujoppi asemalla, esitteli itsensä Saarukan Allaniksi. Kannoimme vehkeet Raahenkadulle Allun vinttikamariin. Siellä oli Nykki (Jan-Erik Nyberg, kuten vasta hiljattain saimme tietää) ja Lefa (Leif Andersson) odottamassa. Aloimme jyyystä biisejä. Allu yritti soittaa bassoa, mutta rumpali hänestä loppujen lopuksi tuli. Nykki oli ollut jo oikeilla keikoillakin, joten hänen rutiininsa varassa liikuimme. Pari kertaa treenasimme, kunnes tuli ensimmäinen keikka. Keikka oli Sällskapsklubbenilla, vanhemman puoleista ruotsia puhuvaa porukkaa. Tiesimme että tämä olisi ensimmäinen ja viimeinen, koska Nykki lähtisi armeijaan. Mutta hienosti meni.

KEIKALLA

Kohti ensimmäistä keikkaa

Eräs kappale jäi soimaan mieleeni kun palasin Lohtajan ympyröihin. Nykkiksi sen ristin. Tapailin sitä kitaralla sen mitä muistin, kun Karin kanssa harjoittelimme. Kokkolan harjoitukset olivat tuoneet paljon "itsevarmuutta" ja "kokemusta" touhuun. Eräänä iltana istuimme Väiskissä ([Väinölinnän – nyt jo purettu entinen urheilutalo ja tanssipaikka Lohtajalla](#)) ja päätimme soittaa vielä yhden levyn. Summassa painoin [The Spotnicksin Just Listen to my heart](#). Hämmästys oli melkoinen, kun soittimesta alkoi kuulua Nykki. Ei auttanut kuin kelata kappaletta muutamia kertoja illassa. Vihdoin tarttui niin korvaan, että saatoimme väsätä soinnut Nykkiin. Melodia muokkautui siinä sivussa. Siitä tuli meidän bravuuri. Henkisenä managerina toimi Vilho. Nykkistä tuli hänen lempikappaleensa. Nykillä oli ollut kitarassa Mezzin laulukaapit ja vahvistin. Siinä oli hyvä nauhakaiku. Laulukamoihin ei meillä kuitenkaan vielä ollut varaa. Kari oli jo silloin sitä mieltä, että ulkoisiin seikkoihin tulee kiinnittää huomiota soittamisen ohella. Oli aikaansa edellä! Eräänä päivänä saapastelimme Kokkolan Kauppakomppaniaan, jossa tiesin Saarukan Allun olevan myyjänä. Ostimme yhtenäiset paidat, siihen rusetit ja komeat ...hmm liivit. Niistä en kyllä oikein pitänyt. Nyt olimme yhtenäinen orkesteri.

Räyskä

Soitin ja Radioon oli tullut myyjäksi Kiviahon Eero, hän esitteli meille uutuuden, Mezzin kitaravahvistimen. Teholtaan ehkä Davolin luokkaa, mutta ääni ja säätömahdollisuudet paljon paremmat. Ostimme Karin kanssa molemmille Mezzit. Landolan kitara alkoi reistailla. Mikrofonit olivat heikossa muovilevyssä, joka repesi, kun johto tarttui johonkin kiinni. Aikani sitä tinailtuani ostin Ideal mikkikokonaisuuden alkuperäisten tilalla. Ehkä äänikin parani, mutta Landolan aika alkoi käydä vähiin. Lisäksi, kun vielä tuhrin lakkauksen karpäsmyrkyllä, päätin vaihtaa sen pois. Palasin jälleen Kliraan. Aulis otti Landolan nimellistä korvausta vastaan. Antoi sille kuvaavan nimen, Räyskä. Niin kauan kuin Musiikki-Aitta oli pystyssä, Landola homehtui yläkerran hylkysoittimien seinällä. Nyt tuli osamaksu kuvaan mukaan. Tämäkin Klira oli muovilla päällystetty, kaksimikkinen vibralla varustettu sakemanni ja liittimenä onneton kolmipiste, kitaran heikko kohta.

THE STRINGS

Äänitimme kesällä vielä koko ohjelmiston telefunkenille, mutta tuo arvokas nauha on tuhoutunut! Kesään 1965 kuihtui nuoruuden innolla perustettu soittoyhteisö. Bändin nimeä emme koskaan saaneet kohdalleen. Ensimmäinen ehdotus oli The Tveatles, joka ei mennyt edes Beatles-huumorina läpi. Seuraavaksi tulikin Strings. Mietimme jälleen kerran nimeä Kokkolasta tullessamme. Olin ostanut uudet kielet kitaraan. Siihen aikaan niiden laatu oli heikkoa, joten usein niitä uusittiin. Huhu kertoo, että kitaraguru Raimo Hammar olisi uusinut joka keikalle? Kari ja Kyösti katselivat kielipakkausta ja huomasivat, että strings olisi sopiva nimi yhtyeelle. Ei huono lainkaan. Mutta iloa himmensi muutaman ajan kuluttua saamamme tieto, että Kari Hillon perustama yhtye Kotkasta käytti samaa nimeä. Emme kuitenkaan vaihtaneet. Tuo Hillon yhtye tuli myöhemmin tutuksi Jukka Kuoppamäen yhtyeenä. Jukka taasen keikkaili meidän kanssa paljon täällä Pohjois-Suomessa.

Vaikka meillä ei ollut laulukamoja, kävi laulajaehdokkaista silloin tällöin saunakamarissa kokeilemassa. Hylkäsimme armotta kokeilijat. Harjoittelimme paljon. Jostain ilmestyi saunakamariin Greger Wickström. Kokkolalainen. Hän lauloi muutamia biisejä englanniksi. Toisen Mezzin kautta. Keijo touhusi meille keikan, tai tarkemmin kaksi keikkaa, joten aloitimme rempseästi. Alkulta olisi yhteiskoululla pikkujoulussa ja loppuillasta Black Dreamersein kanssa Ruotsalossa. Siinä soittivat Keron Raimo, Kippon Jukka, Lehtolan Raimo ja Pihlajamaan Seppo, jota Piskiksi kutsuttiin. Äkkiä piti saada muutama joululaulu valmiiksi. Jukkolan Mauno kuskasi kampeet yhteiskoululle. Hermoilimme muutaman kappaleen, Greger yritti laulaa. Vauhdilla kamat autoon ja Ruotsaloon. Siellä oli meno päällä, Rexin porukka jumputti kovalla volyyymillä. Ei se meiltä oikein hyvin mennyt. Gregeriltä meni sisu kaulaan ja niin soitimme omat settimme ilman laulajaa. Rexi lainasi kitaraani, soittivat tuntinsa. Setin jälkeen kysyin Rexiltä, olivatko vireessä. Ei nyt aivan, puoli sävelaskelta poikkiesi. Ei haitannut menoa.

KEIKALLA

Keijo oli nuorisoseuran sihteeri ja lupasi hommata meille prosenttikeikan. Bändi, joka keikalle lähti, oli puhdas instrumenttiorkesteri. Laulajaa emme olleet löytäneet, vaikka pientä haeskelua suoritimme jatkuvasti. Greger häipyi Ruotsalosta jonnekin. Raahasimme hyvissä ajoin soittimet Lohtajan Nuorisoseuran talolle. Valmetti taisi olla "keikka-autona". Kyöstin sininen Kent oli Karilla soittimena. Kari on ollut koko ikänsä vasenkätinen (kuuluisimpia vasenkätisiä soittajia on muuten Jimi Hendrix). Kitaraa vasenkätiset pitävät yleensä niin, että lapa törröttää soittajasta katsottuna oikealle. Kun kitara käännetään oikealle osoittamaan, tulevat kielet nurinkuriseen asentoon, lintukieli ylimmäiseksi ja karhukieli alimmaiseksi. Kummallisesti pitää vääntää, että sormet taipuvat sointuihin. Kari käänsi kielet melkein heti itselleen sopiviksi. Näin piti tehdä myös Kentille. Tästä Kent ei pitänyt ja innostuikin katkomaan ykköskieltä tallan kohdalta. Uhkaavasti alkoivat varakielet loppua. Yksi kieli jäljellä, ja poikkihan sekin meni. Minulla oli uutuusliimaa, jonka nimi oli Bostik. Koska kieli oli katkennut aivan juuresta, sitä oli varastossa viritystapin ympärillä. Tein liimasta seoksen, jolla vahvistin kielen tallasta renkaaseen asti. Nyt kesti virittää muiden kielien mukaiseksi. Ei siellä mitään väenryntäystä ollut. Kuitenkin niin paljon, että soitimme loppuun saakka. Kappaleet riittivät kummasti. Taukomusiikkiakin meillä oli. Olimme tehneet kovan sijoituksen. Vilho hommasi Teknosta Telefunken-merkkisen mangnetofonin. Siihen aikaan ne olivat hinnakkaita. Yksin emme olisi kukaan sellaista voineet ostaa. Vilho, Kari, Keijo ja minä kimpassa saimme sen rahoitettua. Siitä oli suuri apu kappaleitten kopsaamisessa, sen lisäksi, että toimi nyt taukosoittimena. Kuten tuli toimimaan lukemattomilla keikoilla.

Karilla oli joskus mahdollisuus soitella Niemelän puhelimella. Varkain. Sai keikan Himangan Roiman talolle. Oli talvinen iltapäivä, kun näin jonkun tulevan metsätietä pitkin. Tulija ei muistuttanut mitään tunnettua kaksijalkaista. Välillä olento konttasi, hyppi hurjia loikkia ilmaan, tekipä kuperkeikankin lumisessa kohdassa. Aloin aavistella, että jotain suurta on tapahtunut! Kun pääsin kuulo etäisyydelle, korviini kantautui musiikin lailla Karin kailutus: - Keikka! Keikka! Pistin villiksi juoksuksi, ja tietenkin piti kontata viimeiset metrit. - Keikka! Kari huohotti. - Rautiossa! - Eihän? Selvisi, että ensimmäisellä yrityksellä Kari onnistui lyömään keikan lukkoon Raution Nuorisoseuran talolle. Aikaa oli pari viikkoa. Hietalan Mauno lupautui kuskiksi. Nyt harjoittelimme melkein joka ilta. Sitten koitti suuri hetki. The Strings lähti kauaksi keikalle! Yllätys oli suuri, kun pistimme pelit soimaan. Yleisö hullaantui aivan kuin Beatlesien konserteissa. Olimme puulla päähän lyötyjä, tällaistako tämä on. Viimeisen tunnin soitimme melkein pimeälle salille. Meteli oli huumaava. Ihme, että Meazzit jaksoivat sen yli soida. Järjestäjä löi heti toisen keikan lukkoon. Maunokin oli innoissaan. Tajusi, että saisi lauantai-illoiksi muuta tekemistä, kuin kytätä kotona puhelimen soittoja.

Saunakamarissa soitimme vähintään kolme iltaa viikossa. Siitä tuli kulttipaikka. Kliran laitoin vaihtoon Raution keikan jälkeen. Klirassa oli irrotettava vibra karhennetulla, sormin avattavalla ruuvilla kiinni. Kävimme joskus ottamassa tuntumaa ison salin akustiikkaan Väiskin salissa. Soittovehkeet kuljetin saunakamarista yleensä Valmetilla. Laitoin peräkärryn pohjalle heiniä, etteivät putket ja tinaukset tärinästä vaurioidu. Olin palaamassa kotiin harjoituksista, kun Shellin edessä alkoi traktorin koppiin tulvia savua. Savu oli niin kitkerää, että tuli kiire poistua ulkoilmaan. Fanerikopin ominaisuuksiin kuului, ettei siinä ollut ovia. Takaa piti hypätä alas. Siinä iässä olin sen verran ketterä, että hengissä ulos selvisin. Näin heti mistä oli kysymys. Akulta suoraan koppiin menevä sähköjohto oli hankautunut rikki moottoripeltiä vasten ja johto kärysi iloisesti pitkältä matkalta. Käsin se oli repäistävä irti. Kauan sen jälkeen oli sormien sisäpuolella muisto tästä repäisystä. Onneksi palo sammui ja saatoin jatkaa matkaa. Nostelin kamat saunakamariin, peruuttelin traktorin elosuojaan ja vein Kliran sisälle. Aamulla huomasi, ettei vibra ollut tutulla paikalla. Muistelin, että mukana se oli ollut. Menin elosuojaan, mutta äyvä oli jo ehtinyt viedä heinät navettaan. Tein siihen väliaikaisen kammen vanneraudasta fiilaamalla. Joitakin aikoja myöhemmin Äyvä toi navetasta pahoin hapettuneen alkuperäisen kammen. Putsailin ja kiillottelin sitä parhaani mukaan, vaan huonoksi jäi. Niin huonoksi, että kun aloin tehdä vaihtokauppaa Klirasta kolmimikkiseen Kenttiin, Hiltusen Jouko laukaisi: - Tuo vibra näyttää sianpaskassa olleelta. Vähän erehtyi, lammasketan hapot olivat tehneet pahojaan. Kent tuli taloon, vaikka emme kovin hyviksi ystäviksi sen kanssa tulleet. Aina oli saunakamarissa joitakin kuuntelemassa, Vilho melkein joka kerta. Aina kun hän tuli, soitimme Nykkin. Nissilän Jouko kävi usein ja Niemelän Harri. Kävimme Rautiossa toisella keikalla, mutta pelkkä rautalanka oli jäämässä Beatleseihin

KEIKALLA

esimerkin mukaisesti taka-alalle. Suosio oli jo paljon vaisumpi. Aloimme kaivata laulusolistia. Orjalan Pentti tuli eräänä sunnuntaina katselemaan miten menee. Annoimme hänelle mikin, ja muutaman kappaleen laulettuaan, totesimme että voimme yrittää Pentin kanssa. Pentti oli ostanut myös saksofonin ja ottanut vaimon! Kaustisen Vintturilla teimme Pentin kanssa viimeisen keikan.

HELJÄ JYLHÄN YHTYE

Keijo oli kuullut Jylhän Heljästä, samoin minä. Hänen olisi pitänyt tulla laulamaan silloin Nykkin porukkaan, mutta teki linja-autoasemalla oharit. Heljä oli mennyt Koskelan Karin porukkaan, muttei viihtynyt siellä ja tuli nyt koelaulamaan meille. Heljä oli hyvä laulaja, voittanut jopa jonkun laulukilpailun. Lohtajalla Heljä oli ensimmäisellä keikalla meidän kanssamme. Sitten saimme Kalajoelle keikan. Kari ja Keijo olivat saaneet päähänsä vaihtaa yhtyeen nimen Heljä Jylhän yhtyeeksi. Valitettavasti lehdessä luki Helge Jylhän yhtye. Yleisö oli vähän vanhempaa ja asiallista. Pieni takapakki tuli, kun pari tanssiparia tuli pyytämään polkkaa. Kari tokaisi, - Soitamme mitä tykkäämme. Sota oli lähellä, mutta polkkaa soittamalla saimme rauhan aikaan.

Taisi olla Keijo, joka hommasi Kokkolan työpikselle keikan aivan yllättäen. Meinasini ensi kerran mennä pupu pöksyihin. Työpiksellä kävivät monet ulkolaisetkin kitaraporukat ja yleisö oli "valveutunutta". Vähääkään ei helpottanut, kun keikkapaikalle tultuamme totesimme, että Helge oli luistanut koko hommasta. Yllättävän sopuisasti yleisö meidät otti. Olisiko ollut sääliä mukana. Saimme keväälle 1965 vielä muutaman keikan. Kävimme maakunnassakin soittelemassa. Kangaskylältä tullessamme jätimme Heljän ja hänen tyttökaverinsa kyytistä. Jostain syystä jättö ei osunut aivan kohdalleen ja tytöt joutuivat harppomaan korkokengissä fälttikiivuja pitkin kämpilleen. Kokkolan VPK:n talolla Strings / Heljä Jylhän yhtye soitti viimeisen keikkansa. Kari ja Keijo lähtivät Suomen raskaaseen viiden päivän kuluttua tuosta keikasta.

Ruotsalon keikalla olimme tutustuneet Keron Raimoon ja Kippon Jukkaan. Heidän orkesterinsa Black Dreamers oli myös hajoamisen alla, joten luonnollisesti aloimme tuumia fuusiota. Kyöstillä oli vientiä myös Lukkarilan porukan suuntaan, kun heiltä puuttui basisti.

Viisikymmenluvun loppupuolella alettiin huomata, ettei kontrabasso jaksa kilpailla muotiin tulleiden sähkökitaroiden äänivolyymien kanssa. Rumpalit vielä pysyivät balanssissa mukana, kun löivät lujempaa. Kehitettiin bassokitara. Periaatteessa kitara, jonka kaksi ylintä kieltä oli jätetty pois ja e-, a-, d- ja g-kielit viritetty oktaavia matalammalle kuin kitarassa. Kielet olivat huomattavasti kitaran kieliä paksumpia. Tällainen mahdollisti mikityksen johdon kautta suoraan vahvistimeen. Olihan se visuaalisuudenkin kannalta näyttävämpää, kuin nojata vaatekaapin kokoiseen kontraan. Lukkarilan porukalla oli kontra. Sille ei ollut kuitenkaan vakituista soittajaa. Nissilän Mikko fonisoolojensa ohella hoiteli basistin virkaa. Aika oli kuitenkin ajanut pystybassojen ohi tanssimusiikissa. Rautalankabändit olivat totuttaneet yleisön kuuntelemaan bassoa yhtenä vallitsevana soittimena ja kun tämä äänimaailma puuttui, tuntui musiikista puuttuvan vähintään puolet. Edellä mainitut seikat työllistivät Kyöstiä myös Lukkarilan yhtyeessä. Tuntui varmaan oudolta, jos Kyösti ei ollut mukana, joutua soittamaan keikkaa ilman sähköbassoa. "Lukkarilaiset" soittivat siistiä tanssimusiikkia. Seikkulan Mikko - kitara, Maunumäen Kaarlo - haitari, Nissilän Mikko – saksofonit, klarinetti ja kontrabasso, Heikki Lukkarila – rummut ja laulu. Pojat törmäsivät myös aikaisessa vaiheessa säästystehtävään. Vattajalla ampumaleirillä oleva Markus Allan tuli laulamaan tansseihin Nuorisoseuran talolle.

KARI KEISKIN YHTYE

Myrskyisä alku

Pojat siis lähtivät armeijaan heinäkuussa ja kuten edellä kerroin, olimme jo puhelleet Rexin ja Jukan kanssa fuusiosta. Blackeista häipyivät omille teilleen Piski ja Lehtola. Ruotsalon talolla aloitimme harjoitukset. Siitä ei tahtonut tulla mitään, kun porukkaa ramppasi jatkuvasti sisälle ja ulos, mutta näin jatkettiin. Rexi se kai oli, joka innostui haitarista ja varmaan keikkojen kannalta olikin hyvä idea. Haitarinsoittajia oli irtahillaan muutama vaikka Kyöstin kanssa emme innostuneet. Urkuri olisi ollut enemmän mieleen. Rexin puheissa alkoi vilahdella Kari Keiskin nimi. Olisi kuulemma hyvä soittaja. Vastahakoisesti myönnyimme

KEIKALLA

kuuntelutestiin Ruotsalossa. Haitari siellä vinkui, kun menimme paikan päälle. Siinä oli vähän jokainen haitarinsoittaja. Suojapukuinen hujoppi sitä eniten räökkäsi. Katselimme ympärille etsien Keiski -formaattiin sopivaa ehdokasta. Viimein kärsivällisyytemme petti ja sanoimme Rexille, - káske tuon lopettaa ja anna sen Keiskin näyttää. Rexi vaivautui – ööö, tuo on Keiski. Häivyimme paikalta vähin äänin, mutta Rexin painostuksesta palasimme kuitenkin muutaman päivän kuluttua Ruotsalolle. Nyt otimme myös puheeksi yhtyeen nimen. Kari Keiskin yhtye oli mielestämme vaihtoehtoista paras, solistina Raimo Kero. Joskus myös Kari Keiskin yhtye solistina Rexi. Ruotsalossa emme saaneet mitään aikaan. Rexi, joka oli Blackeissa laulanut vain "rajua rockia" hermoili, kun piti vaihtaa tyyliä enemmän haitarilliseen suuntaan. Innostui kovasti, kun tango Monica alkoi vähitellen onnistua. Lisämakua toi Keiskin kauhuksi Jukan vankat triolit tangokompin lomaan. Jukan "triolispesiaali" puhkesi kukkaansa, kun harjoittelimme biisin More. Meitä Lohtolaisia alkoi kuitenkin kyllyttää meininki. Erään harjoituksen jälkeen pakkasimme vehkeet Kyöstin mopon tarakalle ja 359 Valmetin peräkauhaan. Valmetin fanerikoppi suojasi vähän kylmältä, mutta melu oli hirvittävä eikä silloin vielä ollut kuulosuojaimia. Paremmiin eivät olleet Kyöstinkään eväät, ilta oli harvinaisen kylmä. Ruotsalossa jo talo oli ollut viileä, sieltä kylmissään mopon sarviin. Traktorin takana tuulensuojassa oli vähän helpompaa. Ei kestänyt kauaa, kun pojat rahtasivat loput kammat saunakamariin. Keiskillä oli Excelsior haitari pianonäppäimillä. Haaveili uudesta hanurista, jonka sitten toteutti ennen ensimmäistä keikkaa. Harjoittelu parani, kun pääsimme tuttuun paikkaan. Jos meillä, niin varsinkin Keiskillä oli opettelemista. Olihan hänet pystymetsästä repäisty "ammattilaisten" seuraan. Suhtauduimme Kyöstin kanssa varauksin tulevaisuuteen.

Siitähän se repesi

Rexi oli jostain saanut haalittua keikan Yxpihlajan teatteritalolle. Hirvitti lähteä. Teki mieli juosta karkuun. Nissilän Topi Ruotsalosta palkattiin Keiskin yhtyeen vakinaiseksi kuskiksi. Topilla oli taksin ohella Ruotsalon posti hoidettavana ja Mersu ajokkina. Näin luulimme, kunnes eräälle keikalle oli lähettänyt tyttönsä Seijan rämisevällä Wolkkarin pakettiautolla. Kyydityksen taso laski pohjalukemiin. Wolkkarissa oli kylmä takakoppi ilman eristystä. Keskelle tilaa oli Topi pultannut nestekaasulla toimivan lämpöpatterin. Ensimmäiselle keikalle menimme kuitenkin komeasti Mersulla. Olimme Kyöstin kanssa vieläkin hieman vastahakoisia. Keiski asui Kirkonmäellä, jonne sokkeloinen polku vei perille, eikä Keiski kävellyt. Ykspihlajaan mennessämme Topi peruutti hätäisenä miehenä vähän ronskisti samalla kun Rexi aukaisi takaoven. Pahaksi onneksi pihalla ollut kivi osui raskaasti oveen. - Siinä meni se keikkatili, lausahti Rexi. Ei siitä mitään jälkipuheita tullut. Ykspihlajan talon näyttämö oli kalteva yleisöön päin. Pelkäsimme, että vahvistimet luisuvat salin lattialle. Muistaakseni keikka meni yllättävän hyvin! Keiski oli ottanut tosissaan harjoittelun ja muistan, että lirutteli Anneli, Anneli, Anneli -tangon alku- ja välisoitot aivan oikein. Jatkoimme harjoittelua saunakamarissa. Rexi oli Sandqvistin maalikaupassa töissä, mitä venyville ruokatunneilta ehti ja soitteli keikkoja Einon puhelimella. Niitä alkoi tulla kiihtyvällä tahdilla.

Kaksi muuta mieleen jäänyttä keikkaa sattuiivat myös Ykspihlajaan, molemmat Outokummun pikkujouluja joulun alla 1965. Myöhästyimme ensimmäiseltä keikalta. Meillä oli Topin "kakkosauto" käytössä, se Wolkkari Kleinbuss. Perjantain pikkujoulu oli juhlasalissa. Siellä oli porukka juhlatamineissa jo paikalla. Outokummun pomoa Heikki Tanneria (Väinö Tannerin poika) myöten. Panimme Rexin selittämään ja pikapalaverissa sovimme, että Wolkkarista puhkesi rengas. Ehdimme kasata vähät vehkeet nopeasti ja aloitimme "viihdemusiikin" soittelun ruokaileville juhlijoille. Tarjoilun päätyttyä alkoivat tanssin. Meno oli muikeaa. Saimme heti tuoreeltaan tutustua, miten kuningas alkoholi kaataa niin suuren kuin pienemmänkin herran. Tämä pikkujoulu oli ylemmille toimihenkilöille. Päätorvena äänessä oli pomojen pomo.

Kun sai purettua enimmät kaunat alaisiinsa, kohdisti huomion meihin. - Soittakaa tango Nocturno! Olipas outo pyyntö, täysin tuntematon kappale. Muuten ei herrasta päässyt irti, kuin lupaamalla että soitamme sen työmiesten pikkujoulussa, joka olisi viikon päästä. Niin vihreä olin, että luulin Tannerin muistavan lupauksemme. Keikka päättyi kuitenkin myönteisissä merkeissä. Meno oli kovaa. Päätin, että kun tuli luvattua tango Nocturno niin se soitetaan. Isonvan Esko tuli apuun. Esko tiesi biisin pääkohdat ja hänen avustuksellaan rakentelin jonkinlaisen kokonaisuuden, jota ei sitten tarvinnutkaan esittää. Hyvä niin. Kun viikon päästä huristelimme Ykspihlajaa kohti, sattui se, mikä olisi pitänyt sattua viikko sitten. Kleinbussin

KEIKALLA

rengas jysähti tyhjäksi. Väistämättä tuli mieleen vanha sanalasku "valheella on lyhyet jäljet". Emme kuitenkaan myöhästyneet. Eikä näkynyt työväenliikkeen voimahahmon poikaa työväestön joukossa. Saimme soittaa rauhassa tämän keikan.

Rexi, Veijo, Kyösti ja Kari legendaarisessa saunakamarissa

Laitteita aloimme uusia, kun alkoi tuntua, että hommasta jotain tulee. Soittopaikat suurenivat, yleisöä alkoi olla enemmän. Kyösti vaihtoi bassonsa Kentistä Fender Precisioniin. Legendaariseen soittimeen. The Soundseilla oli samanlainen. Sitten sain minä kitaranvaihtokuumeen. Kiviahon Eero esitteli Italiasta tullutta kitarauutuutta. Puoliakustinen Eko oli komea ilmestys. Mutta Kent ei kelvannut vaihdossa. Vein sen takaisin Musiikki-Aittaan. Aulis otti kitaran ja repi pitkän maton osamaksulappuja merkiksi siitä, että olimme sujut. Olin tyytyväinen päästessäni eroon Kentistä, mutta en ollut tyytyväinen tekemääni Eko -kauppaan. Kotona jo huomasin, että kielet olivat korkealla. Laskin ne matalammalle. Parani paljon, mutta aamulla olivat jälleen korkealla. Vein takaisin. Eero antoi uuden tilalle. Yritin soittaa muutaman keikan Ekolla vaan ei pitänyt tämäkään kutiaan. Vein jälleen takaisin. Eero tietenkin hyvitti täyden hinnan, kun vaihdoin Guildiin. Guild oli laatusoitin. Erikoinen insinöörin oivallus oli tehdä lankun alapää koveraksi. Ulokkeissa oli kumitapit.

KEIKALLA

Kitaran takana oli rauta, jonka saattoi kääntää tueksi, kun asetti soittimen tauolla pystyyn. Teoriassa hyvä, mutta pienikin henkäys olisi kaatanut Guildin vaakasuoraan asentoon. Kitaran heikkous oli huono lakkapinta. Täysin ala-arvoinen, mutta muuten täysverinen kaksimikkinen keikkatyökalu. Uusi kitara ei ollut kuitenkaan sopusoinnussa Meazzin kanssa, tai päinvastoin. Ei auttanut muu kuin alkaa katsella vahvistimia. Kiviahon Eero oli vielä Soitin ja Radiossa töissä, vaikka huhut kertoivat Eeron suunnittelevan oman liikkeen perustamista. Englannista oli tullut markkinoille Wox -tehtaan uutuus, Wox Super. Vahvistin oli varustettu omalla telineellä, jossa sitä saattoi kallistella mielin määrin. Siihen oli ympätty kaikenlaisia lisätoimintoja. Ulkonäkö oli komea. Sellaisen vaihdoin Meazzilla. Luulin, että nyt olen laatu vahvistimen omistaja. Osoittautui, että Wox oli tehty maanantiaamuna osista, jotka oli hylätty edellisellä viikolla. Siivooja oli viikonloppuna lakaissut ne samaan kasaan, josta töihin tympäänntyneet britit Woxeja kootessaan osat noukkivat. Osilla oli outo ominaisuus, sillä ne simahtivat osa per keikka. Vetelissä tremolo. Kälviällä kaiku. Kärämäellä ykköskanava. Ylivieskassa petti telineitten kiinnitys. Kalajoella meni diskanttisäädöt. Paikkakunnat saattaa olla hieman väärin, mutta noin ne hajosivat. En jäänyt odottamaan sen viimeisen kanavan simahtamista. Onneksi takuu oli voimassa ja sain palauttaa Woxin. Voi olla, että Eero katseli jo tuolloin enemmän asiakkaan, kuin tulevan kilpailijansa etua. Fender Super Rewerb tuli edullisesti Woxin tilalla. Nyt oli laitepuoli kunnossa.

Laila Kinnunen

Niin silloin, kuin nytkin, kiertelee irtahillaan olevia freelancer solisteja pitkin ja poikin Suomenmaata. Olin järkytyksellä kuunnellut Seikkulan Mikon juttuja Markus Allanin säestysurakasta. Jälkeenpäin funtsatessa taisi Mikko vähän liioitella touhun kauhuja. Keiskin yhtye oli selviytynyt jo melkein vuoden ilman solistien tuomia traumoja, kunnes Keskipohjanmaa-lehdessä on ilmoitus "Laila Kinnunen ja Kari Keiskin yhtye Ruotsalossa tänään sunnuntaina". Arvelimme että Alpolla oli sormet pelissä. Olihan Alpolla ohjelmatoimistokin. Alpon keikka se oli ja tupa täynnä väkeä. Soittajien keskuudessa kiersi huhu, että Laila Kinnunen voi paiskata mikin lattiaan ja häipyä lavalta, jos säestys ei onnistu. Sitä ihmettä emme nähneet. Sain solistin nimikirjoituksenkin. Oli todella maineensa veroinen. Eikä Laila Kinnunen jäänyt Keiskin yhtyeen viimeiseksi irtosolistiksi. Helpompi olisi luetella ne, joita emme säestäneet.

Kokkolan Seurahuone

Seurahuonetta pidettiin vaativana paikkana. Oikeat soittajat pelottelivat poikasia, kun kuulivat meidän suunnitelmista. Kari Keiskin yhtye oli lavoille ja taloille sopiva porukka. Tyyli poikkesi sen aikaisista yhtyeistä. Esimerkiksi Tuohiojan yhtyeen esityksiin verrattuna soittomme oli aggressiivisempaa. Emme olleet tango orkesteri. Rexi oli tuonut mukanaan muutaman evergreenin, joista tuli tukevan bassosoundin ohella yhtyeen tavaramerkki. Olikin uhkarohkea hyppäys tuntemattomaan, kun löimme syyskuun 1966 kiinni Kokkolan Seurahuoneelle, viisi iltaa viikossa! Olimme varmasti nuorimpia soittajia, jotka ravintolaan kiinnitettiin. Vakituiset ravintolabändit muodostuivat vanhemmista soittajista. Tämä jakso Seurahuoneella opetti hyvin paljon aloitteleville soittajille. Tämän oivalsimme melko pian.

- Ensimmäinen oppimisjakso sisälsi volumen eli äänenvoimakkuuden huomattavan madaltamisen ja totuttautumisen siihen.
- Toinen jakso opetti täsmällisyyden merkityksen. Taukoja ei sopinut venyttää minuuttikaupalla.
- Kolmas jakso toi rutiinin, kun kaikki toimenpiteet tehtiin uudelleen ja uudelleen illasta toiseen.

Tuo kuuri tuli oikeaan aikaan ja pudotti monta pykälää alas, takaisin maanpinnalle. Tähän asti keikkapaikoilla tuli mentyä volyymin taakse, soitosta viisi, kunhan vain kuului. Nyt ei siihen ollut varaa. Seurahuoneelle kotiutui nopeasti. Soittamisesta alkoi tulla tarkempaa, ja siitä kuukaudesta jäi hyvät muistot.

Viisi iltaa viikossa oli aluksi aikamoinen shokki. Keikkareissut teimme Kyöstin kanssa mopoilla. Mopotella yöllä Lohtajalle oli rankkaa. Vuokrasimme Jukan kanssa kämpän pariaksi viikoksi. Kyösti taisi saada yösijan sukulaisten luota. Rexi asui jo silloin Kokkolassa ja Keiski Kirkonmäellä. Vähitellen alkoi yleisö ottaa meitä omakseen, alku shokista selvittyään. Täsmällisyys korostui myös valomerkin noudattamisessa. Sen jälkeen sai soittaa kolme minuuttia. Sehän ei meitä haitannut, kunnes . . .

KEIKALLA

Soitimme viimeisen parin ensimmäistä valssia, kun valomerkki tuli. Samalla saapasteli rempseän näköinen herrasmies Kippon Jukkaa kohti, pisti viisikymppisen virvelin päälle, ja tilasi kaksi tangoa. Jukka kieltäytyi. Toinen viisikymppiä! Rexi yritti kohteliaasti selittää asian. - Kyllä me mutta kun säännöt. Kolmas viisikymppinen ja kolme kymppiä päälle! Löimme tangon käyntiin! Toista tangoa ehdimme tuskin aloittaa, kun hovimestari veti sähköt alas soittimien pistokkeista. Rexi sieppasi rahatukon käteen ja niin meitä vietiin. Keittiön kautta pakenimme ulos. Hädin tuskin ehdimme vaatteita siepata kainaloon. Grandin kongista juoksimme pitkälle sillalle. Sitä melkein Hagströmin kulmaan ennen kuin uskalsimme katsoa taakse. Vaihdoimme rahan pienempiin läheisellä nakkikopilla. Jaossa saimme jokainen parin keikan tilit. Häivyimme kukin omaan suuntaansa Kokkolan yöhön. Seuraavana iltana olimme varmoja, että herra on odottamassa meitä vaateineen. Rexi oli kumman rauhallinen ja kertoi sitten tauolla päivän kauhuhetkistä. Oli nuokkunut tapansa mukaan lyhyen yön jälkeen Sandqvistin tiskin takana, kun myymälän ovi oli käynyt. Vaikka Rexi oli sukkela, eivät refleksit riittäneet syöksyä piiloon. Kauppaan tulija tunsi edellisillan solistin heti. Vapisevat polvet eivät vielä silloinkaan rauhoittuneet, kun mies pahoitteli, että joutuu lähtemään paikkakunnalta jo tänään pois. Olisi halunnut tulla vielä illalla tanssimaan. Ei sanaakaan "lahjuksista". Otimme tiedon vastaan hyvillä mielin.

Kuusikymmenluvun loppupuolella olivat hanurit kadonneet tanssilavoilta miltei tyystin. Oli alkanut urkujen aika. Keiskikin osti urut, aluksi haitarin kylkiäisiksi. Vähitellen hanuri alkoi jäädä vähemmistöön, eikä aikaakaan, kun Excelsior sai viettää keikkaillat yksinään Kirkonmäellä. Ensimmäisiä hanurin korvaavia urkuja olivat Farfisat, Philicordit ja Woxit. Hammondeista näiden pillittimien soittajat näkivät vain kaukaista unta. Paitsi Lavanderin yhtyeen urkuri, joka oli sijoittanut Hammondeihin ehkä metsäpalstan, perintötilan, veikkausvoiton tai oli vain syömättä puolenkymmentä vuotta. Keiskin ensimmäiset urut olivat Clavitron – merkkiset. Niillä hän soitteli Fender Tremoluxin kautta. Eivät ne kauaa tyydyttäneet Keiskiä. Että olisi ihastunut Hammondeihin vaan alkoi kuulata Woxien suuntaan. Kaksimanuaaliset hän hankki ja niissä oli koskettimien väri päinvastoin mihin oli totuttu. Vahvistimeksi ei Keiskille enää kelvannut pieni Fender, vaan näyttämölle ilmestyi tutun näköinen Wox Super. Samaksi maanantiaamunvehkeeksi paljastui, kun tarkemmin tutkimme. Kumma kyllä Keiskillä toimi aivan tyydyttävästi. Oli käynyt Seppälän Paavon kovan saneerausohjelman läpi. Tangokitaroiden Pulkkinen Jussilla oli Farfisat, jotka vaihtuivat ajan myötä Yamahan yksimanuaalisiin. En ihan varma ole, mutta Palon Eeron ensimmäisiä urkuja taisi olla myös Farfisat, kunnes, Kokkola vavahti. Eero osti keikkamallin Hammondit. Koskelan Kari aloitti Philicordeilla ja päätyi hänkin jossain vaiheessa Hammondiin. Unet alkoivatkin olla totta jo parissa vuodessa. Myös laulukamat suurenivat. Rexi vaihtoi Mezzit Accusetteihin. Suomessa koottuja lauluvehkeitä, mutta laatu ei vastannut hintaa. Kaiuttimet olivat halpaa tuotantoa, eivätkä kestäneet edes ensimmäistä iltaa. Kolmet kaapit Rexi palautti, ennen kuin uskoivat, että muutkin osaavat käyttää ruuvimeisseliä ja kurkata kaappien sisälle. Kaikulaitteista Binson oli paras, silloin kun toimi. Kylmänä levykaiku ei toiminut lainkaan. Tangokitaroilla oli isoja kaappeja. Taisivat olla itse tehtyjä, kuten monella muullakin yhtyeellä. Keski-Pohjanmaa oli laitteitten osalta edelläkävijä. Johtui kai tehokkaasta myyntitykistä, Kiviahon Eerosta, joka taisi kaupankäynnin. Olin jo armeijassa kuullut Kemiläiseltä Korhosen Karilta, että Islandersilla oli ollut mahtikamat kitaralle. Fender Dual Showman. Eihän se enää rauhaa antanut ja kun erään kerran saapastelin Kiviaholle, oli siellä Hammari jo tohkeissaan. - Mitä teemme, Tampereella on kaksi Dualia myytävänä, molemmat jos tulevat tänne, olisivat suhteellisen edullisia. Ei sitä kauaa harkittu. Dualit tulivat Kokkolaan ja saman tien lähtivät keikoille. Super Rewerb meni vaihtoon. Jälleen tehtiin keikkatileihin ammottava lovi. Eikä siinä kaikki. Ennen armeijaan lähtöä ostin Kiviaholta Hagströmin kaksitoistakielisen valkoisen lankkukitaran. Kaksi kappaletta sillä kanteleella illassa riitti. Sitten se alkoi kuulostaa Ulla Katajavuoren soitolta. Kun lähdin armeijaan, jätin kaksitoistakielisen Rexin käyttöön. Nopeasti hänkin kyltyi siihen ja luvallani vaihtoi sen Hagströmin nailonkieliseen, jonka vein Keväällä 1967 Obbnäsiin. Tämäkään ei vielä riittänyt. Guild ei soinutkaan mitenkään erikoisesti Dualin läpi. Fenderissä ei ollut muita tehosteita kuin tremolo. Ääni oli tavattoman suora ja puhdas. Guildin hieman kuivahko soundi jäi ohueksi. Fenderillä oli Jaguar mallinen kitara tuotannossa. Se piti saada! Jaguar oli kaksimikkinen, tavallista lyhyemmällä otelaudalla varustettu soitin. Vieläkin näkyy Jaguaareja televisiossa. Hilding Saren osti samanlaisen ja vähän myöhemmin hurja kepittäjä, Kauko Mattila. Jaguari oli kevyt soittaa, mutta ei vieläkaan vastannut sitä, mitä odotin (miehessä vika totta kai). Kyösti oli myös laitekierteessä. Woiman vahvistin ja Goodmansin

KEIKALLA

kaiuttimet olivat vaihtuneet Max -merkkiseen vahvistimeen ja muotiin tullessiin 18 tuumaisiin. Taisivat nekin olla Goodmanseja. Tai Jensenejä? Precision vaihtui Fender Coronado puoliakustiseen bassoon. Näitä tuotiin kaksi kappaletta Suomeen. Kyöstin bassossa oli jokin kytkentähäiriö, joten Kiviaho lähetti sen Tampereelle korjattavaksi. Tulomatalla basso katosi. Jäljet päättyivät Kokkolan rautatieasemalle ja niin matkusti se toinen jäljellä oleva Lohtajalle. Usein käy niin, ettei se paperilla hyvältä näyttävä ole aina paras, näin myös tässäkin tapauksessa. Coronadon Kyösti vaihtoi Fenderin karvalakkimalliin Fender Mustangiin ja oli tyytyväinen. Tässä Mustangin vaihdossa olin minäkin osakkaana. Kyösti oli sijoittanut keikkarahojaan Fenderin Stratocaster kitaraan. Kolmimikkisen Straton kytkennät eivät hyödyntäneet kaikkien mikkien miksaamista. Kyösti löysi kolmiasentoisen liukukatkaisimen väliasennosta aivan uuden soundin (nyt on Fenderin löytänyt sen ja tehnyt katkaisimesta viisiasentoisen). Mustangin kaupassa Kiviaho halusi Jaguarin vaihdossa. Helppo nakki, Kyösti antoi Straton minulle ja minä Jaguarin Kyöstillä. Soihan se Strato paljon paremmin Dualin kautta! Myös Hammarilla oli Strato, mutta hän ei tyytynyt pelkkään Dualin soundiin, vaan kytki siihen väliin vielä Shadows Echolet kaikulaitteen. Hank Marvin soundi oli valmis. Dual Showman oli iso. Sisällä kaksi 15 tuuman Lancing kaiutinta. Sen parempia ei markkinoilla ollut. Jälleen alkoivat laitteet olla ajan tasalla. Tosiasia oli, että vaatimattomimmillakin olisi pärjännyt, mutta olipahan ainakin soittovehkeet hyvät. Meno oli kovaa, 150 - 200 keikkaa oli vuodessa. Olimme soittaneet samalla kokoonpanolla alusta asti.

Kokkolassa ei blues yhtyeitä kovin paljon ollut. Pee Wees taisi olla niistä kuuluisin. Siinä soittivat erittäin lahjakas Kronqvistin Sven (Soitin ja Radion Kronqvistin poika) kitaraa, Stig Forslund soitti bassoa ja lauloi, rummuissa Pesosen Pasi, joka hallitsi vasen- ja oikeakätisen soittotekniikan. Jonkin aikaa myös Timmerbackan Hanski oli yhtyeessä mukana. Pee Wees aiheutti meille pahimman kriisitilanteen keikalla mitä soittouralleni sattui. Keikka oli Tornion Työväentalolla. En muista kuka sen oli myynyt. Ehkä Alapo? ja oli myynyt kaksi Keskipohjalaista yhtyettä samaan paikkaan. Oli sovittu, että pojat soittavat alkuillan ja me loppuillan. Siksi emme hätäilleet keikkapaikalle. Ajelimme rauhallisesti työpiksen takapihalle ja aloimme aukaista kärryn kantta. Ihmettelimme, kun ei kuulunut poikien soittoa, vaikka puhe oli ollut tauottomasta illasta. Kun saimme kolisteltua oven auki, tajusimme tilanteen. Yleisö ei ollut pitänyt poikien bluesista ja kun Torniojoen molemmilta puolin tullut yleisö ei pitänyt bluesista, ei se näköjään pitänyt meistäkään. Mutta meillä oli keikkasopimus tehtynä. Ei auttanut muu, kuin kasata kamat näyttämölle. Poikien vahvistimet olivat yhdessä kasassa näyttämön nurkassa ja kalpeat bluesmestarit täysin shokissa. Pikaisesti pistimme kamoja pystyyn, porukkaa meinasi ängetä näyttämölle. Järjestysmies kertoi, että oli vähällä, etteivätkö "piiviit" saaneet kunnolla turpiin. Eikä yleisö ollut leppynyt vielääkään. Yksi korsto pääsi näyttämölle ja nykäisi kumarassa rumpuja kasaavalta Kipolta nahkatakkin päältä ja meinasi karata. Ei arvannut, kuinka tehokas uhkausväline mikin jalka on. Hyppäsimme Jukan kanssa perään ja takin luovutus tapahtui heti. Kasasimme nyt vähän rauhoittuneessa tunnelmassa vahvistimet ja aloimme soittaa. Tilanne laukesi heti. Osittain. Aina jollekin jää hampaankoloon, kun ei saanut tappelua aikaan. Katsoimme viisaammaksi mennä keikan jälkeen Haaparantaan nakkikopille.

Kari Keiskin Yhtye -69. Kyösti Allan, Kari ja Veijo

KEIKALLA

Hannu Timmerbacka on Kaustis-peräisiä. Kuulimme, että tämä huipputaitava puhaltaja olisi mahdollista saada porukkaan. Hannu oli voittanut Ammattikoulujen soitinsarjassa Suomenmestaruuden. Hallitsi tenori- ja alttosaksofonit ja klarinetin. Hän oli heti valmis porukkaan. Ei tarvinnut harjoitella Hanskin vuoksi. Laajensimme ohjelmistoa jopa jazz-tyyliseen musiikkiin. Onneksi yleisö oli vielä siihen aikaan melkein kaikkiruokaista ja sieti tällaistaikin musiikkia. Me elimme jo muutoksen aikaa, sillä tiesimme Keiskin yhtyeen tarun lähenevän loppua. Työehtosopimusneuvotteluja kävimme itse kukin tahoillamme. Rexi lähti ensimmäisenä. Perustivat Tangokitarain rungolle Raimons -yhtyeen. Soitimme Keiskin yhtyeen keikat pois ja minä lähdin vuonna 1969 Eero Palon yhtyeeseen, Kyösti ja Jukka armeijaan, Hanski opiskelemaan ja Keiski naimisiin. Mutta ennen kuin Kari Keiskin yhtye soitti viimeisen keikan, tapahtui miehistön vaihdos. Jukan tilalle tuli vanha tuttu Saarukan Allan, rumpali ja rokkilaulaja, vähintään Remun veroinen.

Sailorsit olivat telakalla. Eräänä päivänä Allu kertoi hommanneensa meille keikan Rovaniemelle, tarkemmin Rovaniemen kulttuuritalolle. Mitäs tuosta, mutta kun meidän pitäisikin olla Sailorsien näköisiä. Allu oli keksinyt myydä Sailorsien vanhalla maineella keikan, ja onnistunut. Mutkia matkaan teki myös tuo Kulttuuritalon yleisö, josta olimme kuulleet. Yleisö, jonka mielestä neljä sointua kappaleessa oli täysi katastrofi. Yleisö, jonka mielestä Beatles, Rollarit, Cream, jopa Jeff Beck olivat lällärikamaa. Beach Boys'in mainitseminen olisi ollut harkittu itsemurha. Tuollaiseen paikkaan Allu oli meidät myynyt ja vieläpä väärällä nimellä. Olen joskus miettinyt mihin itsesuojeluvaisto tuolloin katosi. Kun raahasimme omasta mielestämme todelliset laatukamat lavalle, alkoi jo kritiikki. - Onko nuo lavamonitorit? Lähdemme kyllä kantamaan, kun tuotte varsinaiset kamat paikalle. - Onko teitä neljä? - Charlies (Kuopiosta) on trio. Oli näköjään heidän lempparibändi. - Oot sä joku Jeff Beck fani, ku marchalin särkijää käytät? Olimme hieman tinkineet keikkavaatteista, joten ulkonäkömme oli aika rähjäinen ja vaikka vahvistimet näyttivät lavamonitoreilta, eivät ne takuulla sitä olleet. Käänsimme nupit kaakkoon ja revimme sen illan täysin kakofonista potaskaa. Sen melun yli ei yleisön kommentteja kuullut. Emmekä välittäneet kuullakaan. Niin esiintyi "Sailors" Rovaniemellä. Koska meillä oli vain muutama kuukausi jäljellä, käänsimme musiikin pois siitä, mitä yleisö halusi ja irrottelimme nämä viimeiset keikat mieleemme mukaan, eikä siitäkään kuulunut pahaa sanaa yleisön joukosta. Olihan rokki lyömässä itseään läpi näilläkin seuduilla, samalla valitettavasti tuhoten vuosikymmeniä jatkuneen tanssikulttuurin. Alaviirteen lavalla soitti Kari Keiskin yhtye viimeisen keikkansa 10.05.1969.

Kari Keiskin yhtye oli yksi Pohjanmaan alueen suosituimmista yhtyeistä. Miksi? Tulimme muutokseen, joka ravisteli Suomen radioelämää, levyteollisuutta ja tanssipaiikkoja. Kuusikymmenluvun alussa alkoi massaviihde ryömiä koloistaan. Oli ollut kestopuosikkeja, joiden ura tuntui jatkuvan loputtomiin. Tapio Rautavaara, Olavi Virta, Annikki Tähti, Brita Koivunen, Laila Kinnunen, Vieno Kekkonen, Kai Lind, Lasse Liemola. Tosin nämä muutamat viimeksi mainitut olivat vielä hyvin nuoria, kun kuusikymmenluku alkoi. Bändeistä ei puhuttu mitään. Kun Vili Vesterinen lopetti soittamisen, ei estradeille noussut enää ketään muusikkoa, joka olisi yltänyt solistien suosioon. Rautalanka muutti kaiken. Tapio Rautavaaran kuolematon lause sopii hyvin kuvaamaan aikaa. - Rautalanka tuli, Rautavaara meni. Rautalanka hallitsi loppujen lopuksi hyvin lyhyen ajan. Mutta niin pitkään, että Rautavaaroilla oli vaikeuksia tulla takaisin. Paluuta vaikeuttivat rautalankayhtyeiden pohjalta Beatlesin vanavedessä kootut joukkueet, jotka alkoivat soittaa tavallista tanssimusiikkiakin, laulujen kera. Kari Keiskin yhtye oli juuri tällainen. Vaikka Keiski aloitti hanurilla, unohtui se hyvin pian nurkkaan urkujen tullessa muotiin. Keiskillä oli persoonallinen ja hyvä laulusolisti, Rexi ja laitteisiin satsasimme kunnolla. Konkreettisesti tämä huomattiin Kannuksen Uran lavalla. Valto Tuohiojan yhtye oli yksi Keski-Pohjanmaan suosituimmista ja pisimpään pinnalla olleista yhtyeistä. Yhtyeellä oli viisikymmenluvulle jääneet vahvistimet, jotka toimivat kyllä, jos keikkapaikka oli pieni, peräkamarin kokoinen lava. Uran lava oli pitkänmuotoinen, siellä oli paljon väkeä, joka melusi. Kun aloitimme soittamisen, melkein kuuli, kun Tuohiojan yhtyeen hegemonia romahti ja tämä tapahtui suurimmaksi osaksi laitteitten ansiosta. Jykevää bassosoundi ja vahvasti lyövä rumpali olivat yksi tekijä, joka viitoitti tietä tulevaan. Biisit! Rexillä oli jonkinlainen hittinenä. Keiskin yhtyeen suosion syyksi voitaisiin luetella hyvät biisit, hyvät laitteet ja hyvä laulaja sekä sen, että soitimme biisit Kyöstin ansiosta aika "soinnukkaasti". Varoimme kuitenkin liian "taiteellista" vaikutelmaa.

KEIKALLA

EERO PALON YHTYE

Marinkaisissa on aina ollut musiikimiehiä, ja naisia. Singon suku on oikein kuuluisaa soittosukua. Eero on Palon Einon ja Linnean (omaa sukua Sinko) poika. Eerolla on soitto näpeissä veren perintönä. Palon yhtye oli hiljaisuudessa ajanut Keiskin ja Tangokitarain vanaveteen yleisön suosiossa ja ennen kaikkea soiton laadussa, viimeksi mainitussa jopa ohikin. Sopivasti ajoittuneet armeijaan menot takasivat Palon yhtyeen jatkon. Isosaaren Erkin isoihin saappaisiin yritin sovittautua. Saarukan Allan tuli Karhulahden Esson (Eero) tilalle rumpuihin. Palon yhtyeessä oli laulusta enimmäkseen vastannut Karhulahden Immo. Nyt velvoitimme Eeron ottamaan tämän raskaan tehtävän harteilleen. Eero laulaa osaisi. Hänet piti vain käynnistää siihen tehtävään. Basso soitti Gille, Matti Suvanto. Ihmettelin heti ensimmäisissä harjoituksissa, miksi Gillen bassokotelossa on vanhoista flanelipaidoista revittyjä kangas suikaleita. Selvisihän se. Fenderin transistori bassman oli saanut kaiuttimen kalvoon repeämän, jota Gille aina silloin tällöin paikkaili flanelilla ja Eri Keeperillä. Keikkoja oli myyty valmiiksi, ettei se olisi ongelma. Ensimmäiset keikat olivat juhannuksena 1969 Kestilään ja Juankoskelle. Paria viikkoa ennen heitti Saarukka kylmää vettä niskaan. Tangokitarain perintö sai jatkoa Raimons yhtyeestä. Siinä soittivat Raimo Kero – basso ja laulu, Raimo Hammar – kitara ja taustalaulu, Juha Pulkkinen – urut ja taustalaulu sekä Timo Hietala – rummut. Mutta jotain tapahtui ja Hietala pisti käpit pussiin ja pussin suun kiinni. Niin pojat houkuttelivat Allun rumpaliksi. Pettymyksestä ei voida sanan varsinaisessa merkityksessä puhua, sillä olimme seuranneet Kyöstin veljen Klausin kehittymistä The Dogs -nimisessä Lohtajalaisessa nuorisoyhtyeessä, johon kuuluivat Pekka Anttila – kitara, Osmo Kulla – laulu, Martti Erkkilä – basso ja Klaus – rummut. Olimme salaa tyytyväisiä Saarukan ratkaisuun. Hän, rockrumpali parhaasta päästä, mutta Palon yhtyeen ohjelmisto koostui vähän vanhemmasta ja kevyemmästä tanssimusiikista. Dogs oli jo lopettanut, joten Klausia ei tarvinnut houkuttaa mukaan. Koska juhannuskeikat olivat niin lähellä, pyysi Klasu meitä hommaamaan niille vielä kokeneen rumpalin (aivan turhaa varovaisuutta). Anderssonin Lefa oli vapaana, mm. Pee Weesissä, Milanossa ja St Marcus Blues Bandissä kannuksensa hankkinut kellontarkka rumpumies, joka sitten heitti nämä keikat.

Kestilään suunnisti Eero Palon yhtye Puution Ilmon Plymouth Fury 2:n kyydissä autuaan tietämättöminä mitä tulemaan pitää. Kestilän lava tuli heti alkuillasta täyteen. Tuntui mukavalta soitella taasen hieman rauhallisempia kappaleita ja tuli tunne, että yleisökin pitää näistä. Kaikki tuntui sujuvan hyvin, kunnes puolenyön aikoihin astui lavalle etuvasemmalta hienosti valkoiseen smokkiin puettu herrasmies. Otti mikin käteen. -Olen Hannu Hovi, laulaja. Nyt tulee tangoa! Vilkaisi meihin. -Rytmistä ei väliä, kunhan on tango. Tango Uno - yks, kaks, kol. - Mikä sävellaji? ehdin kuiskata! - C nelj ! Siinä mentiin sitten tango Uunoa, huutelun sointuja Eerolle ja Gillelle. Arvasin, etteivät pojat olleet koskaan kuulleetkaan Uno nimistä tangoa. Mistä minä tiesin? Rexi lauloi Uunoa ja lauloi C-duurista. Muuten olisi ollut sormi suussa. Seuraaviin kappaleisiin oli solistilla aikaa sanoa jo sävellajit ennen tahdin laskemista. Kahteen asti soitimme, kasasimme kampeet ja... ja... Pitihän meidän yöpyäkin. Puutiota ei kiinnostanut lähteä aamuyöstä ajelemaan Juankoskea kohti. Lefa oli kaukaa viisas. Kantoi aina rumpukotelossa pientä kahden hengen sopotelttua. Sen hän pystytti ruohikolle. Sovimme, että Eero saa mennä telttaan nukkumaan. Puutio kömpi Plymouthin takapenkille. Katselimme Gillen kanssa hetken aikaa nenänvartta pitkin poikien touhua. Sitten välähti! Auriko oli jo nousemassa, joten kylmä ei hätistäisi. Kiipesimme Kestilän tanssilavan katolle. Se oli melkein tasakattoinen ja sieltä löytyi hyvät nukkumakolot molemmille. Aamuauringon lämmössä vetelimme hirsä melkein kymmeneen.

Virkeinä suunnistimme Juicen synnyinpitäjää kohti ja hyvissä ajoin olimme perillä. Tavailimme lavan seinässä olevaa mainosta, joka lupasi showta koko illaksi. Jaaha! Helppo nakki. Täällä taitaa olla muitakin porukoita. Kun kasasimme vahvistimet, ihmettelimme, miksei niitä muita porukoita vielä näy ja niin aloitimme soitot. Sitten alkoi tapahtua! Lavalle alkoi työntyä outoa porukkaa. Kalle Juurelaa ei ollut vaikea tunnistaa. Lauleli omia kuplettejaan, muutamalla soinnulla pärjäsi. Maj-Britt Heljo Suhina-Lempinä ei ollut sen vaikeampi. Oli otettu, kun komppasimme muutamia vanhat valssit, joita hyräili juttelunsa lomassa. Paria muuta emme tunnistaneet. Illan kääntyessä lopuilleen hyppäsi lavalle aivan yllättäen Babitsinien vanhempi veli ja heti oli meno päällä. Lauloi loppuun saakka. Kertoi nähneensä sivu ajaessa tanssilavan ja päätti

KEIKALLA

pistäytyä laulamaan. Kun pakkasimme vehkeitä, katsoimme uudelleen ilmoitusta eikä siinä Sammy Babitsinista mainittu mitään!

Varsinaisen debyytin New Eero Palon yhtye teki 28.06 1969 Haapavedellä. Tämä miehitys oli se, joka soitteli lokakuun 15 päivään 1969, jolloin Gille pisti bassonsa koteloon ja astui armeijan leipiin. Eero Palo – hammond ja laulu, Matti Suvanto – basso, Klaus Karhula – rummut ja Veijo Kinnunen – kitara. Kun Gille häipyi armeijaan, tarttui Martti Erkkilä, Manne basson varteen. Basso oli Rexiltä ostettu Epiphone. Vahvistin oli Impactin ja kaiuttimina vielä silloin 15 tuumaiset Godmansit. Tällä kokoonpanolla aloitimme Jungsborilla 15.10.1969. Harjoituskämpänä toimi Esko ja Teuvo Keron omistama pieni mökki Marinkaisissa. Puution Ilmo oli itseoikeutettu kuski Punaisella Plymouth Fury 2:lla, jonka perään kytkettiin entisen Palon yhtyeen perintönä harmaalla maalilla maalattu kärry. Eero Palon yhtyeellä oli paljon keikkoja ja samanlainen rumba siitä tuli kuin Keiskin yhtyeen aikana.

Eräänä harjoitusiltana Eero pisti levysoittimelle Kiviaholta ostamansa levyn. Se oli sikermä rock-klassikoita, sovitettu juuri meille sopivaan tyyliin. Kopsasimme melkein koko levyn ja sovittelimme niitä makumme mukaan. Tämä oli hyvä oivallus. Yleisö piti kevyistä rockeista ja suosio oli taattu. Oulussa asustelimme joskus viikonkin, kun kiertelimme Olsbun Ekin järjestämillä keikoilla. Aina oli joku solisti vielä täytteenä, mm. Markus Allan, Anneli Sari, Erkki Junkkarinen (sieltä alkoi Junkkarisen paluu huipulle), Markus. Ei niitä kaikkia muista.

Sykyä kohti (1970) uusimme laulukamojakin. Steelphonet olivat Kiviahon Eeron maahantuontia, Italialaisia laatulaitteita. Perhossa toiselle laulukaapille kävi ohrasesti. Kesken piisin joku humalainen tönäisi kaapin nurin ja pahaksi onneksi kaappi kaatui suoraan selälleen. Kaiuttimet pamahti oikosulkuun ja kaappi oli sitä myöten entinen. Poliisijuttu siitä tuli. Oli vähällä, ettemme joutuneet syytteeseen juopporaukan kiusaamisesta. Syyskesällä alkoi liikkua huhuja, että Rexi olisi kiinnostunut Eero Palon yhtyeestä. Olimme olleet tyytyväisiä tilanteeseen, mutta kyllähän se houkutteli laajentamaan reviiiriä. Rexin asepalvelus päättyisi syyskuussa. Niin sitten kävikin, että saimme lisämiehen porukkaan. Ensimmäisen keikan piti olla Pyhänkoskella, mutta sattuneesta syystä soitimme sen vielä neljästä. Peräseinäjoella Rexi oli jo mukana. Mannea odotti lokakuussa vuorostaan armeijaan meno. Suunnitelmissa oli, että Rexi tarttuisi bassoon. Lokakuu läheni inhottavan nopeasti. Mannen piti lähteä maanantaina Korppoota kohti. Olimme apealla mielin verstaalla, huomenna olisi perjantai, lauantaina viimeinen Mannen keikka. Rexiltä tuli puhelu: "En taida saada sitä bassonsoittoa kuntoon voisiko Manne??" -Niin mitä voisiko? Nyt nähtiin, että Manne voi mitä vain. Poika pisti ison remmin pyörimään ja perjantaina hänellä oli kolmen vuoden lykkäys armeijasta. Harjoittelimme uusia biisejä, joiden vaikeusaste ylitti turhan usein bändin taidot. Olihan se haastavaa mutta vähemmälläkin olisi pärjännyt. Kevättalvella seitsemänkymmentäyksi Rexi pisti porukan uusiksi. Rumpaliksi Hietalan Timo, Rexi itse otti basson, Timmerbackan Hanski tuli takaisin pillit kainalossa. Timpan veli Aukku kyyditsi Transitilla. Myös Eero Palon yhtye siirtyi historiaan, tilalle ratsasti:

REXI JA NAPOLEON

Nimi vaihtui kesällä seitsemänkymmentä yksi. Jälleen tuli kylmää suihkua etelästä, Paula Koivuniemi oli keikkaillut Napoleon yhtyeen kanssa. Mutta sekin kohu laimeni vähitellen. Kappaleet vaikeutuivat edelleen. Hanskille tuli muita hommia, taisi jopa muuttaa asuinpaikkakuntaa. Autokuskiksi olimme saaneet Jumppasen Rikun. Dodge, Plymouth ja Mersun pikkubussi olivat ajoneuvot, muistaakseni tuossa järjestyksessä. Sitten Eero sanoi, ettei taida enää jaksaa. Nyt tuli urkurin haku. Kyösti oli soitellut pianoa jo monta vuotta, joten hänellä ei ollut vaikeuksia tulla Fender Rhodesin kanssa soittelemaan, mutta Eero ei vielä ollutkaan valmis luopumaan keikoista. Hätäisesti tehty lopettamispäätös alkoi kaduttaa. Urut ja sähköpiano eivät olleet lainkaan huono yhdistelmä. Göteborgin keikan jälkeen Eero jätti lopullisesti porukan.

Kyösti oli katsellut Hammondeja jo vähän aikaa sillä silmällä. Talvella seitsemänkymmentäneljä kävimme Vilhon Datsunilla Tampereella koekäyttämässä keikkamallisia Hammondeja. Eivät vakuuttaneet ja niin

KEIKALLA

ajoinme tyhjällä autolla takaisin. Tampereen reissun teimme Pietarsaaren Centrumin keikkojen välillä. Hyvin siinä ehti, kun ei tarvinnut välissä kotona käydä. Helmikuussa samana vuonna Kyösti sitten onnistui Hammondien hankinnassa. Myllärin Alfilla oli Hammond L-100 Spinetit. Kauppa tehtiin vaihtona. Alf sai Fenderin sähköpianon ja Kyösti oikeat urut! Hammondin soundiin kuuluu erottamattomasti Leslie-efekti. Aito Leslie-efekti syntyy diskanttikaiuttimen päälle asetetulla pyörivällä torvella. Näitä ei kaupoista löytynyt. Jos löytyi, maksoivat maltaita ja olivat heikkotehoisia. Piti siis tehdä itse! Lasikuituisesta torvesta tuli melkein samanlainen legenda, kun pikaliimalla jatketusta ompelukoneen remmistä, joka pyöritti torviasetelmaa. Jonkinlainen säätövastus antoi mahdollisuuden säätää pyörimisnopeutta. Maakunnan parhaat urkusoundit olivat tosiasia.

*Kyösti, Rexi ja Timo Tervolan keikalla itsenäisyyspäivänä 1971.
Pakkasta oli Lohtajalla -31 astetta.*

Olimme purkaneet suurimmat paineet keikoille ja neljään mieheen soittelimme paljon ravintoloissa. Keikkapaikoilla meno alkoi muistuttaa laukukasanäyttelyä. Kasaa palvoivat keskenkasvuiset teinitytöt nytkähdellen, raastavan rockin kaikuessa bändin kaiuttimista. Sitä en tiedä, missä pojat lusmuilivat. Tanssikulttuurin alasajo tanssipaikoilla oli alkanut. Ravintolat kukoistivat. Tango- ja humpparenesanssi teki tuloaan. Meillä oli mukavasti keikkoja, mutta Rexi ei ollut tähän tyytyväinen. Kevättalvella seitsemänkymmentäneljä oli jälleen bändiremontti tiedossa. Olimme tehneet syystalvella D-tuotannon kanssa viikon kiertueen. Tällä matkalla Rexi huomasi tilaisuutensa tulleen siirtyä syvemmillä vesillä. Me muut olisimme olleet tyytyväisiä vähähintaisiin kapakkasoittoihin. Maaliskuussa Rexi ehdotti rumpalin

KEIKALLA

vaihtamista, ja siirtymistä tanssikeikoille. Taisi olla yllätys, kun kieltäydyimme lähtemästä mukaan. Olimme ilman solistia, ilman keikkoja, mutta päätös piti. Pistimme soittokalut muutamaksi kuukaudeksi telakalle.

LITANIA

Hiljaiseloa ei kestänyt kauaa. Hietalan Timo piti kapakoitsijoita kuumana. Kohta rämähtää. Yrjö Tiinanen oli Kalajokisia. Tai miten sen nyt ottaa. Oulun Toppilastakin hän puhui kotiseutunaan. Viimeksi oli asunut vaimonsa Kaijan kanssa Taalin tehtailla. Olin nähnyt Yrjön ensi kertaan Olsbun keikoilla Oulussa. Yki soitteli jossain Alavieskalaisessa porukassa. Nyt alkoi liikkua huhuja, että Yrjö ja Kaija olisivat tulossa Lohtajalle vakituisiksi asukkaiksi. Päätimme katsastaa mikä tämä Yrjö-poika on miehiään. Pienen neuvottelurupeaman seurauksena pidimme koesoitto- / -lauluharjoitukset Järvelässä. Timppakin tuli paikalle. Yki komppaili kitaralla laulujaan, mutta emme tarvinneet kitaristia (olisi tarvinnut), basisti ja laulaja meiltä uupui. Onneksi Yki sai heti alkuun parasta mahdollista bassonsoiton opetusta. Kyösti otti asiakseen. Pari tuntia pojat siinä hakivat ääniä, kunnes Kyösti kyltyi, ja sanoi - En minä sulle enää muuta osaa opettaa. Laulun ja basson Yki yhdisti heti saumattomaksi kokonaisuudeksi. Nyt oli bändi koossa. Laitteita piti vielä hankkia, ja panimme Kyöstin kanssa nimet paperiin poikittain, hmm... Soundit ja biisit alkoivat muotoutua esityskuntoon. Nimi piti vielä keksiä. Vanha tietoniekka kirja sai olla apuna. Sieltä ruksattiin sivistyssanojen joukosta muutama kielenpäälle sopiva sana, Litania voitti äänestyksen. Emme huolestuneet sanan merkityksestä, koska ei tullut katsottua, mitä se tarkoittaa. Lohtajan provasti sitä vastoin huolestui. Taas nimihässäkää. Kuten ennenkin, emme perääntyneet. Litania lähti liikkeelle. Kalajoen Matkailuhotellista startattiin. Timo hoiti keikkamyynnin. Joskus oli vaikeuksia sovittaa paikkoja niin, että sai kaikkien kanssa sopimukset tehdyksi, oi niitä aikoja. Yrjö oli luonnonlapsi. Parina syksynä luimme metsiä Karhissa. Lukeminen oli kesän hommia, mutta urakka oli niin vähän kesken, että inssit päättivät luettaa metsät loppuun. Lumi tuli varhain ja sitä tuli paljon. Yrjö oli pieni pituudeltaan. Kuitenkin hänen nahkatakkinsa oli hänellekin lyhyt. Oikein otti sydäimestä, kun Yki jyräsi puolenmetrin hangessa selkä paljaana, suuret lumipaakat putoilivat kuusien oksilta peittäen lukijan joskus näkyvistä. Höyrystä saattoi päätellä missä Yrjö liikkui. Kuulemma oli hauskaa? Teimme muutamat lavakeikatkin, hyvin nekin toimivat. Omimmillaan olimme kuitenkin kapakoissa. Viittä iltaa viikossa oli keikkatahti keskimäärin.

Hietala lopetti keikat kuin seinään! Nyt tuli hätä. Onneksi oli jälleen Lohtajalla "varaosabändi", Cannon. "Grammo" Jarmo Seikkula, Risto Ijäs, Tapio Jukkola ja Orjalan Jouko soittelivat myös lähikapakoissa. Soittivat hyvin! Taisivat olla telakalla siihen aikaan, kun Timppa lopetti. Jouko astui rumpuihin. Armoton tahtimies. Tekee kapuloilla mitä itse tykkää. Sitten Kyösti sanoi sopimuksen irti! Jälleen varaosabändiin. Grammo, letkukäsi tuli Kyöstin tilalle. Olimme siis puolet Cannonia ja puolet Litaniaa. Litania säilyi nimenä, koska Timppa jätti myytyjä keikkoja vinon pinon. Täsmäporukka sai aikaan mukavaa soittelua. Biisit teimme kotona, siis kopsasimme. Vähän autossa pohjaa ja alkutunnilla kun porukkaa ei vielä ollut ollut salissa biisit valmiiksi. Pahaksi onneksi meistä kenestäkään ei ollut keikkojen myyjäksi. Joten Timpan myymien keikkojen loppupää alkoi häämöttää ja niin kuin usein käy, tuli Timppa katumapäälle. Eräänä sunnuntaina koirakentällä Timppa iski sellaisen "joko tai" tarjouksen pöytään, etten saanut unta seuraavana yönä. Lupasi myydä viiden illan keikkoja vähintään vuodeksi, jos rumpali vaihtuu. Se oli paha tilanne. Olimme ilman keikkoja, mutta Jouko oli hyvä rumpali ja sitoutunut porukkaan. Ratkaisusta tulisi vaikea. Näitä asioita on ikävä, mutta pakko muistella, muuten asiat eivät saa oikeaa ulottuvuutta. Myös se keikkahomman raadollisuus tulee kyllä ennen pitkää vastaan. Neuvottelimme pitkään. Vaihtoehtona oli pistää yhtye telakalle tai vaihtaa rumpalia. Ehkä Yrjön työttömyys sillä hetkellä ratkaisi. Näin haluan ajatella. Ja vaihdoimme rumpalia. Ei se helppo päätös ollut, mutta heti alkoivat keikat uudelleen. Yksi takapakki sattui Ohtakaran tiellä. Jouko, Yrjö, Kaija ja taisi olla neljäskin, olivat kuplassa kyytissä, kun Joukon ote ratista lipesi ja Wolkkari pätkähti keulastaan mäntyyn. Oli onni onnettomuudessa, ettei käynyt pahemmin. Yrjö tietenkin iski hampaansa johonkin kovaan ja kalusto perääntyi nielua kohti. Kokkolassa tekivät nopeasti ensiavun ja uudet etuhampaat tilaukseen. En muista miten muut loukkaantuivat. Ei kuitenkaan sairaalakuntoon. Kolari tapahtui sunnuntai-iltana tai yönä ja meillä oli Centrumissa keikka tiistai-iltana. Saimme Cannonista jälleen varaosan mukaan, Tapio lähti laulamaan. Yrjöllä oli suunseutu turvoksissa ja puhe vaikeaa. Bassoa kykeni kuitenkin soittamaan. Tapio lauloi yhden hukin. Niin kova oli Ykin vietti laulaa,

KEIKALLA

että kun lähdimme seuraavalta tauolta, loihe lausumaan. - Fyllä mää foin lauraa foppuillan. Ja lauloi! Ykillä ei kuitenkaan ollut kaikki kohdallaan siviilielämässä, jonka olimme huomaavinamme jo aikaisemmin, kun alkutalvesta olimme risusavotassa Risto, Yki ja minä. Ero tuli vaimosta ja Yki muutti Kokkolaan, jossa otimme hänet jostain epämääräisestä loukosta mukaamme. Soittelimme silloin Evijärven Satasaassa. Kuljimme vuorotellen Grammon Datsun tonnilla ja minulla taisi olla Finn Datsun. Grammo oli töissä päivät. Sovimme, että se joka saa unen myös ratin takana ajaa. Sillä kertaa oli minun vuoro. Tulimme Edsvöstä muutaman kilometriä Kokkolan suuntaan, kun kuutamossa näin höyryä mäen takaa ja samalla suuri sarvipää loikkaisi oikealta tielle. Kaikki säännöt kehottavat väistämään hirveä takapäen kautta, siis tässä tapauksessa oikealta. Refleksit vetivät ratin vasemmalle. Vieressä istuva Yki väitti hirven vetäneen jarrut päälle, ja pyörähtäneen takajaloillaan niin, että etusorkat olivat auton päällä, kun suhahdimme ohi. Enää ei nukuttanut Grammoakaan loppumatkalla. Datsun tonni, vaikka oli pieni ulkoa ja sisältä, oli mukava auto. Viihtyisyyttä lisäsi hyvä kasettisoitin. Jerry Reed oli kuunnelluin matkakumppani. Ykin tila paheni entisestään eikä hänestä enää ollut soittamaan kanssamme. Soittelimme loppukuun instrumenttijuttuja, ilman bassoa, meinasi ahdistaa. Grammo pakotettiin laulamaan muutama biisi. Keikkoja oli kuitenkin pitkäksi aikaa eteenpäin, joten olisi nopeasti löydettävä laulava basisti. Timppa pani haun päälle. Apu löytyikin melkein Timpan naapurista, Torpan Veli-Matti, Vellu! Hyvin musikaalisesta suvusta tämän perinnön oli Vellukin saanut osakseen. Basso soi mahtavasti, laulu tuli mitenkään bassottamista haittaamatta tai päinvastoin. Myös Grammo innostui laulamaan stemmoja, jopa sooloja. Keikkailu jatkui.

Aikansa kutakin. Grammo alkoi saada kiertelystä tarpeeksi. Hyvissä ajoin hän kuitenkin ilmoitti ottavansa rokulia. Onneksi puskaradio on paljon tehokkaampi kuin kännykät. Kuulin, että Pajalan Pekka soittaa urkuja ja laulaa Kälviäläisessä porukassa, jonka päivät olisivat luetut. Syitä en tiennyt, oliko keikkattomuus, vai lähtikö joku / jotkut armeijaan. Poikien viimeinen keikka olikin Väiskissä. Lähdin sinne värväysmielessä ja palasin huojentuneena kotiin. Grammon isoihin saappaisiin tulisi Pekka Pajala. Pekalla on erittäin kaunis ja sujuva laulu. Olin aivan ällikällä lyöty, kun tällainen kyky löytyi näin helposti. Jälleen palaset loksahivat paikalleen. Jo ensimmäiset treenit osoittivat, että nyt taisi Timpan keikkamyynti helpottaa entisestään. Kun vielä Vellun ja Pekan äänet sopivat yhteen kuin nenä päähän ja Vellun stemmakorva sävelsi lonkalta stemmat Pekan lauluun, oli mahtava lähteä keikoille. Tosin jäin kaipaamaan Grammon terävää sykkivää komppia, mutta oli vain sopeuduttava siihen, ettei se nyt jyrännyt Marshall-vahvistimen avittamana. Toki muutimme ohjelmistoakin ja kas kummaa entistä myytävämpään suuntaan. Humppa eli silloin vielä jonkinlaista renesanssia, eivätkä nämä meidän "poikaset" vierastaneet sitä esittää, stemmoissa! Viidestä jopa seitsemään iltaan viikossa poltimme itseämme loppuun. Viimeisen sanan sanoi Suomen raskas, kun nuorukaisille tuli käsky astua palvelukseen vuoden 1979 alkupuolella. Timpan kanssa lopetimme siihen paikkaan. Nyt tulisi pitkä tauko tai loppuisiko harrastelu kokonaan. Vähän ajan päästä kuulin, että Timppa ei ollutkaan kestänyt rokulia, vaan soitteli Hammarin perustamassa Riders rautalankabändissä. Tekivät levyjäkin. Laitoin soittokaluston myyntiin. Kalustoksi oli aikojen kuluessa vaihtunut HH:n combo. Ei se myyntiin kelvannut, mutta television sillä vaihdoin. Gretsch sai mennä lepoon kotelossaan sängyn alle. Harvoin näytin sille päivänvaloa, laittaakseni sen saman tien takaisin koteloon.

KIPPARIT

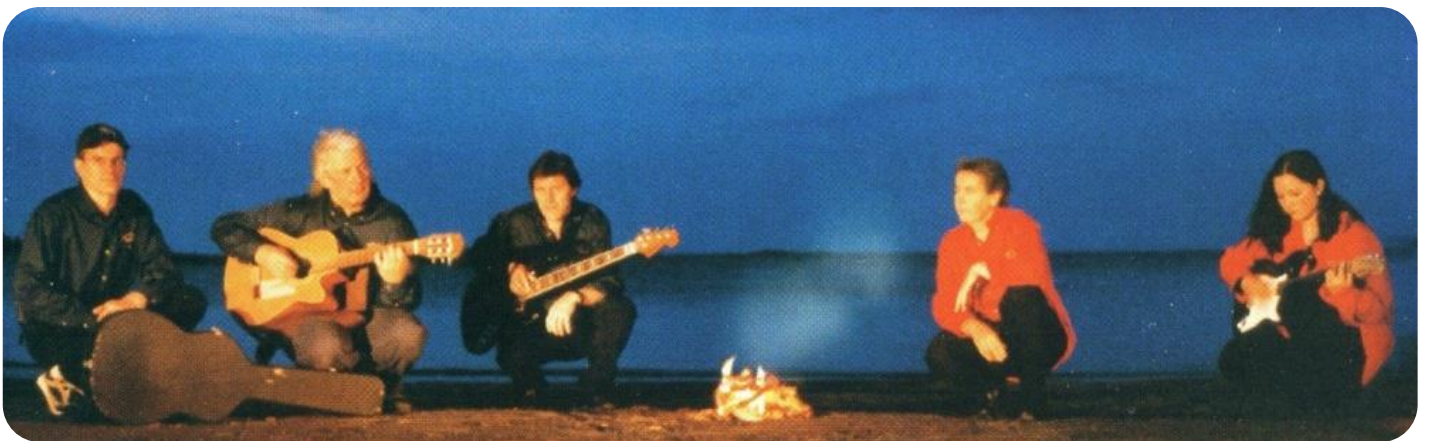
Lohtajalla vaikutti siihen aikaan yhtye Kisällit. Jukkolan Ahti luullakseni kokosi tämän. Kisällit oli oikein orkesteri, en sata varmasti tiedä keitä siinä soitteli mutta yritän tässä pientä arvailua tehdä. Ahti Jukkola – basso, hanureita Oiva Tarvainen, Juha Orjala ja Matti Märsy. Viulua soitti joku Annala -niminen. Puhaltimia soitti jo Tuohiojasta tuttu Shellin Mikko (Nissilä). Laulajina olivat ainakin Erkki Himanka ja Kaija-Leena Ruotsala. Kitaraa soitti kitaravirtuoosi Pauli Kinnari ja rummuissa Keijo Palola. Märsyn Matti soitti/soittaa myös kitaraa ja jotenkin viestittelimme toisillemme oudot miehet, että voitaisiin kokeilla rämpyttää kahdestaan. Tämä edellytti Gretschin kaivamista sängyn alta. Taisi melkein viisi vuotta siellä odotella. Mutta eihän rämpyttelystä mitään tule ilman vahvistinta. Tein mielestäni loistokaupat, kun ostin Raikulta (Friis) Roland Cube 40. Jälkeenpäin olen katunut sitten sen hukkaamista vaihdossa Roland Jazz Choruc 120:een. Olisi saanut pysyä kotona. Mukavaltahan se tuntui, kun alkoi löytyä niitä tuttuja ääniä. Toki aloitus ei ollut niin puskista kuin silloin Niemelä Karin kanssa. Sitten Kinnari siirtyi oikeaan tanssiorkesteriin. Matti hoiti nyt

KEIKALLA

nimensä Kippareiksi vaihtaneen porukan kitaran soiton. Jotenkin sitten ajauduin Kippareihin. Olihan meillä keikkojakin, silloin tällöin, jopa yksi ikimuistoinen. Jostain oli Keski-Pohjanmaan radio saanut tietää, että Lohtajalla on tällainen orkesteri. Tekivät iltapäiväohjelmaa Lohtajalta ja sinne kulki meidänkin tie. Keijolla työpäivä tietenkin, joten kutsuimme rumpaliksi Karhulan Klausin. Tässä vaiheessa Kipparit olivat muutenkin huvenneet aika vähiin, Ahti, Juha, Matti, Klaus ja meikäläinen. Soittopaikka oli silloisen Yhteiskoulun eteiskatos, johon ääniteknikot väsäsivät studion. Kolme kappaletta pitäisi esittää, mutta kannattaa ottaa viisikin varuille. Tällaisen käskyn antoi ohjelman juontaja, Jesse Tiainen. Matti ja Juha pelasivat haitareilla, Ahti bassolla, minulla tietenkin kitara. Palokunnassa oleva Klaus joutui hälytykseen, mutta sanoi kuuntelevansa radiosta, lähetyshän oli suora. Siinä sitten jammailtiin Lohtaja Marssia alkusoittona. Sitten alkoi itse ohjelma ja kuinkas kävikään. Esitykset eivät rajoittuneetkaan siihen kolmeen, ei edes viiteen biisiin. Ohjelma oli kolme tuntia pitkä ja joka väliin komennettiin soittamaan. Myös Klaus ehti paikalle. Olimme kasanneet varmuuden vuoksi rummut sikin sokin, josta puheosuuden aikana Klaus kokosi soivan satsin ja me soitettiin. Sitten alkoi sataa ja jyristä. Joku oli nauhoittanut tämän tilaisuuden ja siistiä lisämaustetta antaa kumeat jyrähdykset ja sateen ropina pleksikattoon. Hengissä selvisimme, eikä pahempia henkisiäkään vaurioita syntynyt. Kävin myös Kannuksen Harmonikkakerhon harkoissa. Sieltäkin löytyi keikka silloin tällöin. Näin vuodet vierivät satunnaisissa soittohommissa.

Jatkoimme Matin kanssa soittelua. Meillä oli pieniä duokeikkoja siellä sun täällä, mutta varsinaista bänditoimintaa ei ollut. Ruotsalan tytöt Kaija-Leena ja Riitta-Liisa lauloivat molemmat orkestereissa. Riitta-Liisa kävi joskus meidänkin kanssa lauleskelemassa. Klaus soitteli näissä porukoissa, joissa jompikumpi tytöistä lauloi, enemmän Kaija-Leenan orkesterissa. Tyttöjen orkesterien nimet olivat arktiseen vivahtavia Lapponia ja Polaria. Jatkoimme Matin kanssa sitkeästi soittelua, myös Klaus ilmestyi kämppään. Anttilan Jarmon houkuttelimme bassoa soittamaan. Riitta-Liisan kanssa saimme muutaman keikan aikaiseksi. Jälleen tuli Keski-Pohjanmaan Radio kuviin, suora lähetykset Lohtajan kirjastosta. Muutamia biisejä siellä soitimme, Riitta lauloi. Mutta mitään pysyvämpää emme saaneet aikaan. Seuraava yritys oli Kattilakosken Hannun kanssa. Hannua ei tarvitse esitellä, tangofinalisti ja useiden kilpailujen voittaja. Hannu on suvereeni laulaja. Silloin tuntui, ettei hänellä ole musiikin suhteen rajoja lainkaan. Kävimme muutamilla keikoilla, niistä jäi hyvät muistot.

Kaija-Leena ja Marina

KEIKALLA

Marinan tarina alkoi Rebecca nimisenä ja kuten asiaan kuuluu tuli tässäkin nimisotku, melkein haaste oikeuteen. Joku bändi pohjoisessa oli rekisteröinyt Rebecca nimen ja kuin kohtalon oikusta me suuntasimme juuri pohjoiseen törmäämään tähän aitoon Rebeccaan. Ei ollut nokan koputtamista, kun kerroimme luopuvamme ilomielin nimestä jos sillä päästään. Uudeksi nimeksi tuli sitten Marina. Lahjakas laulaja Kaija-Leena Kykyri (os. Ruotsala) oli ilman bändiä ja me ilman solistia. Sehän oli hyvä yhtälö. Basisti puuttui. Anttilan Jarmo keskittyi studio hommiin, joten laitoimme lehteen ilmoituksen basistivajeestamme. Yllättävästi puhelin soi! Oli hyviä ehdokkaita, mutta valmista ei tullut, kunnes koirakisoissa keskellä korpea soi puhelin. - Jari Björklind täällä. Olette basistia vailla? Jokin ääni sanoi pään sisällä - tässä meille basisti ja kun aloimme harjoitella, tiesin että valinta oli paremmin, kuin oikeaan osunut! Vielä pitäisi yksi soittaja saada Matin tilalle, koska Matti oli sairastunut. Vaati pitkän toipumisajan eikä keikoille lähtö tullut kyseeseen. Koirakentällä oli rippikouluikäinen Suvi. Suvi Puikko sai koiransa tottelemaan miten halusi. Sain kuulla, että Suvi on lahjakas hanuristi. Soitin Suvin äidille, pyysin Suville soittolupaa bändiin. Lupa heltisi, kun lupasin pitää tyttöä silmällä. Todellisuudessa Suvin äiti luotti kyllä tyttöönsä. Niin alkoivat harkat ja keikat. Sitten sairastui Kaija-Leena. Pidimme puolen vuoden tauon, jonka jälkeen jatkoimme. Sitten Suvi lähti kouluun. Apu löytyi kuitenkin yllättävän läheltä. Vanhin tyttäremme Heleena roikotti kitaraa kainalossaan heti kun jaloilleen kykeni, ensin leikkisellinen ja sitten oikea, josta alkoi näppäillä ääniä helpon kuuloisesti, ohittaen isänsä vaatimattoman soittotaidon heittämillä muutaman vuoden kuluttua. Heleena siis Suvin tilalle. Kuhmossa oli itäisin keikka. En muista, kuka ehdotti levyntekoa. Niin vain siihen ajauduttiin. Anttilan Jarmon studiolla äänitimme levyn "[Öisin on muistoille tilaa](#)". Kaksikymmentäkaksi biisiä mahtui cd:lle. Kaikki ne menivät kaupaksi. Ehkä levy nosti jonkin verran keikkamyyntiä? Heleena lähti Jyväskylään opiskelemaan, emmekä ottaneet ketään tilalle. Sitten tuli pommi. Kaija-Leenalta meni ääni. Pahin mitä laulajalle voi tapahtua. Olimme shokissa. Eivätkä tiedot äänen takaisin tulosta olleet lupaavia. Soittohalut katosivat saman tien. Joskus limputtelimme kämpässä. Matti oli parannut ja tuli kitaroineen mukaan. Toinen pommi tuli, kun kuulimme, että Kaija-Leenan syöpäsairaus oli uusiutunut. Oli keikkauran surullisin päivä, kun laskimme seppeleen Marina yhtyeen puolesta Kaija-Leenan arkulle Kälviän kirkossa. Eihän sitä silloin oikein tajunnut mitä oli tapahtunut, enkä muista kuinka kauan meni, ennen kuin hiljainen porukka alkoi hiipiä takaisin soittokämpään.

Hannele ja Kioto

Vähitellen elämä alkoi voittaa ja harjoitukset lisääntyivät. Teimme instrumentaali ohjelmiston koko illaksi. Soittelimme muutamat keikat, kun alkoi tehdä laulusolistia mieli. Matti tiesi, että Valkaman Hannele olisi joutilaana. Hannele oli laulanut Sven Niemen yhtyeessä pitkän uran, opiskellut konservatoriossa ja toi mukanaan nuotteja, joita joutui katselemaan vähän tarkemmin kuin kolmen soinnun juttuja. Aikamme keikkailtua lopahti tämäkin homma keikkojen vähyyteen ja harjoitteluinnon lopahtamiseen.

Kuitenkin jatkuvuutta toi sama vanha kaava. Matti, Jari, Klaus ja minä rämpytimme silloin tällöin. Jari on kaiken lisäksi erittäin hyvä laulaja, joten saimme harkkoihin hieman monipuolisuuttakin. Niin on sekin hiljalleen, jollei täysin sammunut, niin ainakin jonkun aikaa pysynyt hiilloksella, nostaen aika ajoin hehkovaa liekkiä muistuttamaan olemassa olostaan.

Noona Niemelä Five

Tätä tarinaa päättäessämme elämme vuotta 2016. Viimeiset kuukaudet on satunnaisesti harjoiteltu kokoonpanolla, johon kuuluvat Jari Björklind – basso ja laulu, Klaus Karhula – rummut, Jarmo Seikkula – komppikitara, Veijo Kinnunen – soolokitara, Noona Niemelä – laulu ja koskettimet. Orkesteri on muodostettu ja luottavaisin mielin olemme tämän porukan kanssa luoneet katseemme lähitulevaisuuteen.

KEIKALLA

ORKESTERIT JOISSA VEIJO ON VAIKUTTANUT

HELJÄ JYLHÄN YHTYE – 1964 (Kokkola)

Veijo Kinnunen, kitara
Kyösti Karhula, basso
Keijo Palola, rummut
Heljä Jylhä, laulu

THE STRINGS – 1964 (Kokkola)

Veijo Kinnunen, kitara
Kyösti Karhula, basso
Keijo Palola, rummut
Kari Niemelä, kitara

Ensimmäiset keikat tehtiin 13.12.1964 ja kaksi heti samana iltana (K. Karhula)

KARI KEISKIN YHTYE – 1965 (Kokkola)

Kari Keiski, koskettimet
Veijo Kinnunen, kitara
Kyösti Karhula, basso
Raimo Kero, laulu
Jukka Kippo, rummut

KARI KEISKIN YHTYE – 1969

Kari Keiski, koskettimet ja laulu
Veijo Kinnunen, kitara
Kyösti Karhula, basso
Allan Saarukka, rummut

EERO PALON YHTYE – 1969

Eero Palo – urut ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Allan Saarukka – rummut
Matti Suvanto – basso

EERO PALON YHTYE – 1969

Eero Palo – urut ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Leif Andersson – rummut
Matti Suvanto – basso

EERO PALON YHTYE – 1969

Eero Palo – hammond ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Klaus Karhula – rummut
Matti Suvanto – basso

EERO PALON YHTYE – 1969

Eero Palo – hammond ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Klaus Karhula – rummut
Martti Erkkilä – basso

KEIKALLA

EERO PALON YHTYE – 1970

Eero Palo – hammond ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Klaus Karhula – rummut
Martti Erkkilä – basso
Raimo Kero – laulu

EERO PALON YHTYE – 1971

Eero Palo – hammond ja laulu
Veijo Kinnunen – kitara
Timo Hietala – rummut
Raimo Kero – basso ja laulu

Kesällä 1971 Eero Palon yhtye muutti nimeksi REXI & NAPOLEON

REXI & NAPOLEON – 1971 (Kokkola)

Raimo Kero, basso ja laulu
Eero Palo, urut
Timo Hietala, rummut
Veijo Kinnunen, kitara

REXI & NAPOLEON – 1973

Raimo Kero, basso ja laulu
Veijo Kinnunen, kitara
Timo Hietala, rummut
Eero Palo, urut
Kyösti Karhula, rhodes ja basso

REXI & NAPOLEON – 1973

Raimo Kero, basso ja laulu
Veijo Kinnunen, kitara
Timo Hietala, rummut
Kyösti Karhula, rhodes ja basso

LITANIA – 1974 (Kokkola)

Kyösti Karhula, koskettimet
Yrjö Tiinanen, basso ja laulu
Jouko Orjala, rummut
Veijo Kinnunen, kitara

KANNUKSEN HARMONIKKAKERHO – 1990

Kalevi Hietala – basso
Esko Oravainen – harmonikka
Arvo Kauppinen – harmonikka
Paavo Orava – harmonikka
Juhani Hirvi – harmonikka
Oiva Tarvainen – harmonikka
Matti Märsy – harmonikka
Pauli Laurila – harmonikka
Veijo Kinnunen – kitara

Osa soittajista liittyi kerhoon jo pian perustamisen jälkeen 1985.

KEIKALLA

KAIJA-LEENA & TANSSIYHTYE MARINA – 1996 (Lohtaja)

Kaija-Leena Kykyri, laulu

Jari Björklind, basso

Heleena Kinnunen, komppikitara

Klaus Karhula, rummut

Veijo Kinnunen, kitara

KIOTO – 2009 (Lohtaja)

Jari Björklind, basso

Klaus Karhula, rummut

Matti Märsy, komppikitara

Veijo Kinnunen, soolokitara

Hannele Valkama, laulu

NOONA NIEMELÄ FIVE – 2014 (Lohtaja)

Jari Björklind, basso ja laulu

Klaus Karhula, rummut

Jarmo Seikkula, komppikitara

Veijo Kinnunen, soolokitara

Noona Niemelä, laulu ja koskettimet